

ဒစ်ဂျစ်တယ်

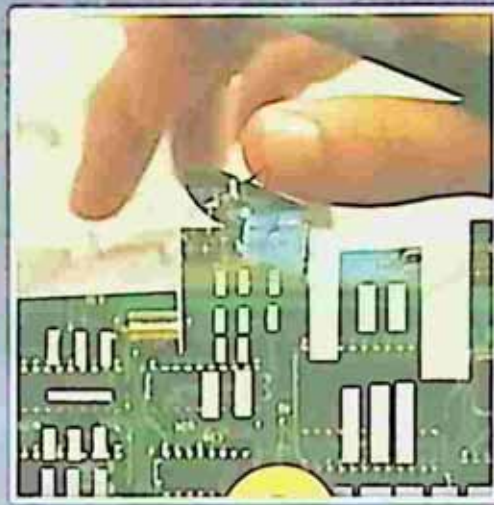
ဇော်လှိုင်ရေးနှင့်

အိုင်စီတီ

ဖြုတ်ပြင်ပြောင်းလဲရေး

တင်ညွှန်

**DIGITAL REVOLUTION
ICT REFORMATION**

ဒစ်ဂျစ်တယ်တော်လှန်ရေးသည် လူသားတစ်ဦးချင်းအဝကိုသာမက
 ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများကိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေခဲ့သည်။
 လူ့အသောက်အစုံတစ်ခုလုံး၏ ပုံစံနှင့် အပျားကိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။
 နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကုမ္ပဏီအသေးစားများသည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ကြီးနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်သည်။
 ဈေးကွက်ကို မခတ်သစ်အမြင်ဖြင့် တိုးချဲ့လာနိုင်ခြင်းသည် ဒစ်ဂျစ်တယ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏
 ရလဒ်ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။

အိုင်စီတီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးတိုင်း ရင်ဆိုင်ရမည့်အရေးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။
 ပြောင်းနိုင်သော တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးသည် လှူတန်းရောက်မည်။
 မပြောင်းနိုင်လျှင် ကျန်ရစ်ခဲ့တော့မည် ဖြစ်သည်။
 ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် မီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး စသည့်
 ဘက်ပေါင်းစုံ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို အရှိန်နှင့် ဆွဲငင်သွားရပါလိမ့်မည်။

WISDOM HOUSE

ပထမအကြိမ်
အုပ်ရေး
ထုတ်ဝေသူ

ဩဂုတ်လ၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်။

၅၀၀

ဦးမောင်မောင်

Wisdom House စာအုပ်တိုက်

အခန်း ၁၀၁၊ တိုက် ၁၁၉၁-၁၁၉၂

လက်ဝဲမင်းဒင်လမ်း၊ မေတ္တာညွန့်ရပ်ကွက်၊

တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်ခင်လှ၊ စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်၊

၁၇၃၊ ၃၃-လမ်း၊ ရန်ကုန်။

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း

လင်းဝဏ္ဏ

အတွင်းအပြင်အဆင်

H. Lwin

တည်းဖြတ်

အေးကျော်မင်း

တန်ဖိုး

၂၀၀၀ ကျပ်

တင်ညွှန်

ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးနှင့် အိုင်စီတီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး/တင်ညွှန်၊
-ရန်ကုန်၊

Wisdom House စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၁၂။

၁၉၀ စာ၊ ၁၃ x ၂၀.၅ စင်တီ။

(၁) ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးနှင့် အိုင်စီတီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး

မာတိကာ

◆ အမှာစကား	က
၁။ ဒိုင်လူကြီး အလိုရှိသည်	၁
၂။ ငါးထောင်တန် ကစားကွက်	၄
၃။ ငါးထောင်တန် ဟီးရိုးများ	၇
၄။ နှစ်သိန်းတန်ဂယက် ထိန်းရန်ခက်	၁၁
၅။ မကောင်း ကျောင်းပို့	၁၄
၆။ အိုင်စီတီနှင့် အသံတိတ် တော်လှန်ရေး	၁၇
၇။ ဒစ်ဂျစ်တယ် နိုင်ငံသား	၂၀
၈။ ဒစ်ဂျစ်တယ်အကန့်နှင့် နည်းပညာတံတား	၂၃
၉။ ဒစ်ဂျစ်တယ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်	၂၆
၁၀။ နည်းပညာနှင့် တော်လှန်ရေး	၂၉
၁၁။ နည်းပညာ ဗဟိုပြုဝါဒ	၃၁
၁၂။ နည်းပညာ ပြဋ္ဌာန်းခံဝါဒ	၃၃
၁၃။ နည်းပညာအရွေ့နှင့် နိုင်ငံရေးအပြောင်း	၃၅
၁၄။ နည်းပညာကို နားလည်ကြည့်ခြင်း	၃၈
၁၅။ နည်းပညာ ကွာဟချက် မည်သူ့အတွက်ဆင်ခြင်	၄၁
၁၆။ နည်းပညာ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်ခွင့်	၄၄
၁၇။ နိုင်ငံတော်နှင့် နည်းပညာ	၄၇
၁၈။ မိုဘိုင်းဖြင့် နည်းပညာ ကွာဟမှု လျှော့ချခြင်း	၅၀

၁၉။ ဖွဲ့ဖျက်သည့် နည်းပညာ	၅၃
၂၀။ အရောင်ပြောင်း နည်းပညာ	၅၆
၂၁။ အစိုးရ အပြောင်းအလဲနှင့် နည်းပညာ ဗလောင်းဗလဲ	၅၉
၂၂။ သတင်းအချက်အလက်ခေတ် စိန်ခေါ်မှုအသစ်များ	၆၂
၂၃။ သတင်းအချက်အလက်ခေတ်နှင့် သတင်းအချက်အလက်လူ့ဘောင်	၆၄
၂၄။ သတင်းအချက်အလက်ခေတ်ပြိုင် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း	၆၇
၂၅။ ဥပဒေသများမှသည် ခေတ်သစ်ဆီသို့	၆၉
၂၆။ အွန်လိုင်းမီဒီယာနှင့် ခေတ်သစ်လှုပ်ရှားမှုများ	၇၂
၂၇။ အီလက်ထရောနစ် အစိုးရခေတ်ဆီသို့	၇၅
၂၈။ လူကြီးတွေကို ပညာပေးပါ	၇၈
၂၉။ အီလက်ထရောနစ် အုပ်ချုပ်ရေးခေတ်	၈၁
၃၀။ ပြိုင်တူတွန်းလျှင် ရွှေနိုင်ပါသည်	၈၃
၃၁။ အိုင်စီတီ အသိတရားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	၈၆
၃၂။ အိုင်စီတီဖြင့် အမြတ်ထုတ်ခြင်း	၈၉
၃၃။ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ အိုင်စီတီ ဖော်ဆောင်ရေး	၉၂
၃၄။ ICT4D သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုကူညီ အိုင်စီတီ	၉၅
၃၅။ ဆင်းရဲခြင်းကို နည်းပညာဖြင့် အဖြေရှာကြည့်ခြင်း	၉၈
၃၆။ အိုင်စီတီဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ထိန်းသိမ်းခြင်း	၁၀၁
၃၇။ မျက်နှာငယ်ရရှာသော အိုင်စီတီ	၁၀၄
၃၈။ အိုင်စီတီ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မျှော်လင့်ချက်များ	၁၀၇
၃၉။ ရှိခြင်းကို မသိခြင်း၊ မရှိခြင်းကို မသိခြင်း	၁၁၀
၄၀။ အိုင်စီတီကို မှိုင်းမတိုက်သင့်ပါ	၁၁၃
၄၁။ ကျွဲကူးရေပါ အိုင်စီတီ ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ဆောင်ပါ	၁၁၆
၄၂။ အစားထိုးမရသော အိုင်စီတီလောက	၁၁၉
၄၃။ အိုင်စီတီ ဆယ်နှစ်ပွဲဈေး	၁၂၂
၄၄။ အိုင်စီတီဖြင့် ပညာရေးကို မြှင့်တင်ခြင်း	၁၂၅
၄၅။ အိုင်စီတီဖြင့် ပညာရေးကို မြှင့်ချင်သည် ဆိုလျှင်	၁၂၈
၄၆။ ဦးနှောက်ယိုစီးခြင်းနှင့် ရေလိုက်ငါးလိုက်အမြင်	၁၃၁
၄၇။ ကွန်ပျူတာ ပညာရေး	၁၃၄
၄၈။ အနာဂတ် ပညာရေး တွေးဆဖွယ်	၁၃၇
၄၉။ အိုင်စီတီပညာခေတ် အရွှေ့အပြောင်း	၁၄၀
၅၀။ ပညာခေတ်သို့ အိုင်စီတီဖြင့် အမြန်ပို့ဆောင်ပါ	၁၄၃

၅၁။	အိုင်စိတီနှင့် အလှမ်းဝေးနေသော ပညာရေး	၁၄၆
၅၂။	ပညာလှိုင်းတို့ ကြမ်းလာချိန်	၁၄၉
၅၃။	ဂလိုဘယ်ခေတ်နှင့် အိုင်စိတီပညာခေတ်	၁၅၂
၅၄။	ဘာလုပ်ကြမှာလဲ	၁၅၆
၅၅။	ခေတ်ပြောင်းသည်ကို မသိသောအခါ	၁၆၀
၅၆။	လက်ပ်တော့ နိုင်ငံရေးနှင့် ဝိဇ္ဇာပညာရေး	၁၆၃
၅၇။	အရိုးစွဲနှင့် အစွဲရိုး ပြဿနာ	၁၆၇
၅၈။	ဗဟိုအပြောင်းအလဲများနှင့် ပညာရေး	၁၇၀
၅၉။	အဝေးလှမ်းချိန်တွင် အလှမ်းဝေးခဲ့ရသော ပညာရေး	၁၇၃
၆၀။	ပုခက်လွှဲသော လက်ပိုင်ရှင်များ၏ တတိယလှိုင်း	၁၇၆

အမှာစကား

ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးကို 'တတိယ စက်မှုခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေး' ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြသည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ် ခေတ်ပြောင်းရန် အဆင့်သုံးဆင့်ကို ကျော်ဖြတ်လာရသည်။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် *analog mechanical* ကို ထူထောင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက်မှ *electronic* နည်းပညာခေတ်၊ ထို့နောက် *digital* နည်းပညာခေတ်သို့ အဆင့်ဆင့် ကူးပြောင်းခဲ့ကြသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်လောက်ကတည်းက ကူးပြောင်းမှုဖြစ်စဉ်သည် ယနေ့တိုင် မရပ်မနား ကူးပြောင်းနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ၂၀ ရာစု အလယ်ပိုင်းလောက်တွင် ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွန်ပျူတာစနစ်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာတွေက ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးကို အားဖြည့်ပေးလာသည်။ လူ့သမိုင်းစဉ်တွင် စိုက်ပျိုးမှု တော်လှန်ရေး၊ စက်မှု ခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေးနှင့် နောက်ဆုံး ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေး ဟူ၍ သမိုင်းမှတ်တိုင် စိုက်ထူနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေး အောင်မြင်မှုသည် စက်မှုခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေး အသွင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် အလားသဏ္ဍာန် တူသည်။ ကုန်ပစ္စည်း (ကွန်ပျူတာနှင့် အိလက်ထရောနစ်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများကို) ထုထည်နှင့် အစုအပြုံလိုက် ထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း၊ *digital logic circuits* ခေါ် ဆားကစ်ဘုတ်ပြားများကို တီထွင်ကာ နေရာအနှံ့ တွင်ကျယ်စွာ ထည့်သွင်း အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ကွန်ပျူတာနှင့် ဆယ်လူလာဖုန်းများကို တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုလာနိုင်ခြင်းတို့သည် ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးအတွက် အောင်မြင်မှု ဖြစ်ခဲ့သည်။

mgyoe.com

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မှသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တိုင် နှစ်ပေါင်း ၂၀ အတွင်း
 ဒစ်ဂျစ်တယ် နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို ပြန်လေ့လာကြည့်လျှင်
 ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်၌ ဆဲလ်ဖုန်း အသုံးပြုသူပေါင်း ၁၂ ဒသမ ၄ သန်း ရှိခဲ့
 သည်။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ သုည ဒသမ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ အသုံးပြု
 နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အင်တာနက် သုံးစွဲနိုင်သူပေါင်းမှာ ၂ ဒသမ ၈
 သန်း၊ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ သုည ဒသမ ၀၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့သည်။

၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ ဆဲလ်ဖုန်း သုံးနိုင်သူပေါင်း ၁ ဒသမ
 ၁၇၄ ဘီလီယံ တိုးလာသည်။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၁၉ ရာခိုင်နှုန်း သုံးစွဲ
 လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ အင်တာနက် သုံးစွဲနိုင်သူပေါင်းမှာ ၆၃၁ သန်း
 ဖြစ်လာပြီး ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ဆဲလ်ဖုန်း အသုံးပြုနိုင်သူ ဦးရေမှာ
 လေး ဘီလီယံခန့် ရှိလာသည်။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၆၇ ရာခိုင်နှုန်းသို့
 မြင့်မားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ အင်တာနက် သုံးစွဲသူ ဦးရေမှာ ၁ ဒသမ
 ၈ ဘီလီယံ ရှိလာပြီး ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၂၆ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ ကိန်းဂဏန်းများကို ကြည့်ပြီး ဒစ်ဂျစ်တယ် သုံးစွဲနိုင်မှု
 နှုန်း များလေ (ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက် နည်းပါးလေ) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု
 များပြီး အသွင်ကူးပြောင်းမှုလည်း သိသာဖွံ့ဖြိုးလေ ဖြစ်ပါသည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေး ဖြစ်စဉ်တွင် ဒစ်ဂျစ်တယ် အီလက်
 ထရောနစ် ကွန်ပျူတာများနှင့် ပါစင်နယ် ကွန်ပျူတာများ၏ စွမ်းအားကို
 မေ့ဖျောက်ထား၍ မရနိုင်ပါ။ ကွန်ပျူတာတို့၏တွန်းအားက ခေတ်ပြောင်း
 စနစ် ပြောင်းလဲရေးအတွက် များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။
 အထူးသဖြင့် မိုက်ခရို ပရိုဆက်ဆာ (*microprocessor*) များကို နည်း
 ပညာတွင် တိုးချဲ့သုံးစွဲလာနိုင်ခြင်းသည် ကမ္ဘာ့ဦးလူတို့ မီးကို တွေ့ရှိခဲ့ကြ
 ခြင်းလောက် အရေးပါခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း ကွန်ပျူတာ ဆက်သွယ်ရေး
 ဆိုင်ရာ *networking* စနစ်၊ အင်တာနက်နှင့် ဒစ်ဂျစ်တယ် ရုပ်သံလွှင့်စနစ်၊
 3G ဖုန်းများ အဆင့်ဆင့် ပေါ်ထွန်းလာခြင်းက ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်
 ရေးကို တွန်းအားများ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ လူသားတို့ဘဝတွင် ဖျော်ဖြေရေး၊
 ဆက်သွယ်ရေး၊ အွန်လိုင်း လူမှုဆက်ဆံရေးတို့က နိုင်ငံ၊ လူမျိုးနှင့်
 ယဉ်ကျေးမှုတို့အပြင် စိပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့ကိုပါ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ
 ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးတွင် စီးပွားရေး ရိုက်ခတ်မှုကလည်း
 အရှိန်ပြင်းထန်ခဲ့သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် *IVIW (World Wide Web)*
 ဖြစ်သည့် *W* သုံးလုံးသာ မရှိခဲ့လျှင် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း ဖြစ်စဉ်နှင့်

ပြင်ပလောက လူသားရင်းမြစ် အသုံးချရေး အစီအစဉ်များလည်း ဖြစ်ထွန်းလာနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးသည် လူသားတစ်ဦးချင်း ဘဝကိုသာမက ကုမ္ပဏီ လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများကိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲစေခဲ့သည်။ လူ့အဆောက်အအုံ တစ်ခုလုံး၏ ပုံစံနှင့် ဘဝများကိုပါ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အတွင်းရှိ ကုမ္ပဏီ အသေးစားများသည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ကြီးနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်သည်။ ဈေးကွက်ကို ခေတ်သစ်အမြင်ဖြင့် တိုးချဲ့လာနိုင်ခြင်းသည် ဒစ်ဂျစ်တယ် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု၏ ရလဒ်ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးကြောင့် လူ့ဘောင်တွင် အကျိုးတရားများ ခံစားရသည် ဆိုစေ အကောင်းနှင့် အဆိုးတို့သည် ခွန်တွဲနေမည်သာ ဖြစ်သည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်ကြောင့် လူနေမှု တိုးမြှင့်လာသည် ဆိုစေ၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်ကြောင့်ပင် လူသားတို့သည် စောင့်ကြည့်ခံရခြင်း၊ မလွတ်လပ်ခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်းများကို အထိုက်အလျောက် ခံစားလာကြရသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိန်းချုပ်မှု၊ ကန့်သတ်မှု၊ ပိတ်ပင်မှုများ မရှိခဲ့လျှင် လွတ်လပ်လိုသော လူသားတို့သဘောက အလွန်အကျွံ ပြုမူတတ်သဖြင့် အထိန်းအချုပ်အနေဖြင့် ဥပဒေများ ရှိနေမည်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုဥပဒေများကို လူ့အခွင့်အရေး အကြောင်းပြ တိုက်ခိုက်ပိုင်ခွင့် ရှိ မရှိ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံအလိုက် ကွာခြားနိုင်ပါသည်။

အိုင်စီတီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးတိုင်း ရင်ဆိုင်ရမည့် အရေးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းနိုင်သော တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးသည် ရှေ့တန်းရောက်မည်၊ မပြောင်းနိုင်လျှင် ကျန်ရစ်ခဲ့တော့မည် ဖြစ်သည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး စသည့် ဘက်ပေါင်းစုံ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို အရှိန်နှင့် ဆွဲခေါ်သွားရပါလိမ့်မည်။

ကျွန်တော်သည် နိုင်ငံရေးစာပေများကို ရေးနေသော်လည်း အမှန်တော့ အိုင်စီတီဂျာနယ်တစ်စောင် ဖြစ်သော Itizen ဂျာနယ်တွင် တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်နေရသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးစာပေများကို ဝါသနာပါလွန်းသဖြင့် မပြတ် ရေးကာ အခြားဂျာနယ်များတွင် ရေးပို့နေသောကြောင့် ဒီမိုကရေစီ စာအုပ်များ စာဖတ်သူကို တင်ဆက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ အိုင်စီတီလောကတွင်တော့ မည်သည့်နာမည်မျှ မခံသဖြင့် သိသူလည်း မရှိ၊ အရေးတယူလည်း မရှိပါ။ သို့သော် ကျွန်တော့်အနေဖြင့် တစ်ပတ်လျှင် အိုင်စီတီဆိုင်ရာ သတင်း ဆောင်းပါးပေါင်း အနည်းဆုံး ၁၀ ပုဒ်ခန့် ရေးသားနေခဲ့ပါသည်။

mgyoe.com

ထိုရေးသားမှုများအနက်မှ *Itizen* ဂျာနယ်၏ *editorial* ကဏ္ဍကို စာစောင် စတင်ထုတ်စဉ်ကတည်းက ယနေ့တိုင် မပြတ်ရေးသားပေးခဲ့ ရပါသည်။ ဂျာနယ် သို့မဟုတ် သတင်းစာတစ်စောင်တွင် အယ်ဒီတာ့ အာဘော် အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးကြီးသည်ဟု ပြောပါသည်။ ခေတ် တစ်ခေတ်ကို မျက်ဝါးထင်ထင် အတိုဆုံး ရှုမြင် သုံးသပ်ပြနိုင်စေရန် တာဝန်ယူရသောကြောင့် အရေးအကြီးဆုံး အနေဖြင့် သတ်မှတ်ခဲ့ကြ သည်။ သို့သော် အိုင်စီတီဆိုင်ရာ ဂျာနယ်များတွင် အယ်ဒီတာ့အာဘော် ကဏ္ဍ အားနည်းနေကြောင်း ကျွန်တော် ဂျာနယ်ကို မကိုင်တွယ်ရမီ ကတည်းက သတိထားမိသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဂျာနယ်တစ်စောင်တွင် လုပ် ပိုင်ခွင့် ရလျှင် အယ်ဒီတာ့အာဘော်ကို ထည့်ဖြစ်အောင် ထည့်မည်ဟု စိတ်ကူးခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုစိတ်ကူးကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင်မှ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ယခု ဤစာအုပ်သည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက ထုတ်ဝေလာခဲ့သည့် *Itizen* ဂျာနယ် အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၂ မှ စတင်ပြီး ယနေ့တိုင် အပတ်စဉ် ရေးသားလာခဲ့သော *editorial* များကို ပေါင်းစုပြီး ‘ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးနှင့် အိုင်စီတီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး’ အမည်ဖြင့် စာအုပ် တစ်အုပ် ပေါင်းစုခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ခေတ်တစ်ခေတ်၊ အခြေအနေ တစ်ခုတွင် လိုအပ်ချက် တစ်ခုကို ဖြည့်ဆည်းခြင်းဟု ယူဆပါသည်။ ကျွန်တော် ရေးသမျှသော စာပေများကို စုစည်းကာ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေပေးနေသော Wisdom House စာပေတိုက်မှ ဆရာကိုကြည်ရွန်း က စာမူများ တောင်းချိန်တွင် အခြားစာအုပ်များ လက်စမသတ်နိုင်ချိန် ၌ ဤဆောင်းပါများကို စုစည်းကာ ပေးလိုက်မိပါသည်။ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ရဲသည့် သူ့သတ္တိကို ချီးကျူးရမည် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် နိုင်ငံကို ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အိုင်စီတီလောကကို ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးဖြင့်လည်းကောင်း ပြု ပြင်ပြောင်းလဲရေးကို အမြဲထောက်ခံပါသည်။ နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံ တော်အတွက် ကျွန်တော်ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ အမြင်သည် အုတ် တစ်ချပ်၊ သဲတစ်ပွင့် ဖြစ်အံ့၊ ကျွန်တော် စာရေးရကျိုးနပ်ပြီဟု ဆိုနိုင် ပါသည်။

တင်ညွန့်
၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၇ ရက်။

ဒိုင်လူကြီး အလိုရှိသည်

မကြာမီက ဘောလုံးပွဲတစ်ပွဲ ကြည့်လိုက်ရသည်။ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေး ဘောလုံးအသင်းနှင့် ရွှေပြည်တံခွန် ဘောလုံးအသင်းတို့၏ ချစ်ကြည်ရေး ဘောပွဲ ဖြစ်သည်။ ပွဲစကတည်းက ပြဿနာတက်သည်။ ပွဲစတင်ချိန် ရောက်သည်အထိ ဒိုင်လူကြီး မရောက်သေး။ ပွဲကြည့် ပရိသတ်တွေကလည်း ဆူနေပြီ။ ဒိုင် မလိုဘူး၊ ကိုယ့်အဆုံးအဖြတ်နှင့်ကိုယ် ကန်ကြမည်ဟု ညှိနှိုင်းပြီး ဂိုးစည်း ယူကတည်းက မကျေမလည် ဖြစ်သည်။ တောင်ဘက်ဂိုးစည်းနှင့် မြောက်ဘက် ဂိုးစည်းကို ထုံးစံအရ မြောက်ပန်းလှန် ဆုံးဖြတ်ကြရသော်လည်း မြောက်ပန်း လှန်ပေးမည့် ဒိုင်လူကြီးကလည်း မရှိ။ လှန်စရာ မြောက်ပန်းကလည်း ရှာမရ။ ထို့ကြောင့် သူ တောင်ဘက် ယူမည်၊ ငါ မြောက်ဘက် ယူမည် စတင် စကား များသည်။ ဘောလုံးပွဲကား မစတင်နိုင်သေး။ တောင်မြောက် ဂိုးစည်း လုနေ သည်နှင့် မိုးချုပ်တော့မည်။ ဒိုင်လူကြီး အလိုရှိပါသည်။

မကြာမီက မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ငါးထောင်တန် ဖုန်းတွေ ရတော့မည် ဆိုသည့် သတင်းများ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ငါးထောင်တန် ဖုန်းသည် လူတိုင်း အတွက် စိတ်ကူးယဉ်စရာ မက်လုံးတစ်ခု ဖြစ်သွားသည်။ မိဒီယာများကလည်း ဗလုံးဗထွေး ရေးကြသည်။ အမှန်တော့ ငါးထောင်တန်ဖုန်း ဆိုသည်မှာ ဖုန်း တစ်လုံး ငါးထောင် မဟုတ်ကြောင်း အစကတည်းက ရှင်းလင်းစွာ ရေးပြပြီး ပြည်သူ့ကို သတင်းပေးသင့်သည်။ ငါးထောင်ဖုန်း ဆိုသည်မှာ ဖုန်း မဟုတ်၊

ဖုန်းပြောနိုင်မည့် SIM ကတ် တစ်ကတ်ကို ငါးထောင်ပေးလျှင် ရနိုင်မည် ဆိုခြင်းကို မူလကတည်းက ရှင်းလင်းစွာ သိထားစေသင့်သည်။ ဖုန်းတစ်လုံး ငါးထောင် မဟုတ်၊ ဖုန်းကတ်တစ်ကတ် ငါးထောင်ဟု မူလကတည်းက သတင်းထွက်လာလျှင် ဤမျှ စိတ်ဝင်စားကြမည်ဟု မထင်ပေ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုအနေဖြင့် ပြည်သူ့အကျိုးကို ဆောင်ရွက်နေသည်။ ဥပဒေအရလည်း ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းသည် အများပြည်သူ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိ ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ မကြာမီ ကျပ်ငွေ နှစ်သိန်းခန့် တန်ဖိုးရှိသည့် ဖုန်းများကို ပြည်သူများသုံးစွဲနိုင်ရန် ဖြန့်ဖြူးပေးတော့မည် ဟူ၍လည်း သတင်းထုတ်ပြန်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ ယခင် မိုဘိုင်းဖုန်းတစ်လုံး အသုံးပြုခွင့်ဈေးသည် ကျပ်ငွေ ၁၅ သိန်းခန့် ရှိခဲ့ရာမှ ယခု ကျပ်ငွေ ငါးသိန်းအထိ လျော့ချပေးခဲ့ကြောင်းလည်း သိရသည်။

အမှန်တော့ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ်ဆောင်ရခြင်းသည် လွယ်ကူလှသည်တော့ မဟုတ်။ *Infrastructure* တွေ အများကြီး တည်ဆောက်ရသည်။ လုံခြုံရေး၊ ကာကွယ်တားဆီးရေးတွေ အများကြီး ထည့်သွင်းစဉ်းစားရသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း နိုင်ငံတော်ကသာ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည့် လုပ်ငန်းတစ်ခု အနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၁ ဧပြီလတွင် နိုင်ငံတော် သမ္မတကြီးက နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး ခန်းမဆောင်ကြီးတွင် ပြောကြားသွားသည့် မိန့်ခွန်း၌ 'အဆောက်အဦ၊ တယ်လီဖုန်း၊ လျှပ်စစ်မီး စသည်တို့ကိုလည်း စရိတ်စက မကြီးရအောင် စီမံပေးရမှာ ဖြစ်ကြောင်း . . . ' အစရှိသည့် လမ်းညွှန် မှာကြားချက်အပေါ် အခြေခံပြီး ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များက လုပ်ပိုင်ခွင့် တစ်ခု အနေဖြင့် တောင်းဆိုလာပါသည်။

မကြာသေးမီက ရပ်ဆိုင်းထားသည့် တစ်ခါသုံး *FEC 20* တန် ဖုန်းကတ်များကို ပြန်လည်ရောင်းချပေးနေကြောင်း သတင်းကြားရပါသည်။ အပြင်ပေါက်ဈေးဖြင့် ကြည့်လျှင် ဖုန်းကတ် တစ်ကတ်ကို ကျပ်ငွေ ၁၆၀၀၀ ခန့်ဖြင့် ပေးသုံးနေရသေးသည့်သဘော ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအနေအထားအရ သက်သာသည်ဆိုစေ ကျပ်ငွေ ၅၀၀၀ တန် ကတ်ကတော့ ပြည်သူများကြားတွင် မျှော်လင့်ချက်တစ်ခု ဖြစ်သွားသည်။ ပြည်သူများအနေဖြင့် ကျပ်တစ်သိန်းတန် ဖုန်းတွင် ကျပ် ငါးထောင်တန်ကတ် ထည့်သုံးရလျှင် ပိုကောင်းမည် ဆိုသော အိပ်မက်တွေ ဝင်လာပြန်သည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် တော်လှန်ရေးနှင့် အိုင်စီတီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး

မည်သို့ဆိုစေ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော် အခင်းအကျင်းက ပိုပြီးပီပြင်လာသည် ဟု ဆိုရမည်။ လျှော့သင်တာတွေ လျှော့၊ လွတ်သင့်တာတွေ လွတ်၊ တောင်းဆို သင့်တာတွေ တောင်းဆို၊ လိုက်လျောသင့်တာတွေ လိုက်လျောနှင့် ကြည့်ကောင်း လာပါသည်။ ပြည်သူ့အသံ လွတ်တော်အသံဟု ပြောလာသည်။ ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်များ လွတ်တော်ထဲတွင် ပြည်သူ့အကျိုးကို မည်မျှ သယ်ပိုးပေး နိုင်မည်၊ ပြည်သူ့အသံကို မည်မျှ နားထောင်ပေးပြီး စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်မည် ဆိုသည်မှာ ခေတ်တစ်ခေတ်၏ မှတ်ကျောက်တင်စရာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

သို့သော် လက်ရှိအနေအထားက ပွဲကြမ်းနေသည်။ ဒိုင်လူကြီးက မလာ သေး။ မိုးချုပ်ပြီး ပွဲမလုပ်ရလျှင် အဖြေမထုတ်နိုင်ပဲ ရှိလိမ့်မည်။ ဂိုးစည်း ရွေး နေချိန်နှင့်သာ အချိန်ကုန်နေသဖြင့် ဒိုင်လူကြီးတော့ ရောက်လာစေချင်သည်။

ငါးထောင်တန် ကစားကွက်

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်နှစ်ခန့်ကတည်းက ကမ္ဘာကြီးတွင် အိုင်စီတီဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အိုင်စီတီ ခံယူ သုံးစွဲမှုများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာခဲ့သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီး ၁၅၂ ခုကလည်း အိုင်စီတီဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အညွှန်းကိန်းများ တိုးတက်မြင့်မားစေရန် ကြံဆောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘာကို အိုင်စီတီလွှမ်းခြုံစေပြီး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေမှုသည် ရေမြင့် ကြာမြင့်သည့်သဘော ဖြစ်လာသည်။

၂၀၀၅ ခုနှစ်လောက်ကတည်းက လိုင်းဖုန်း တပ်ဆင်မှု နှုန်းထားများ ကျဆင်းလာသည်။ အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် ကြိုးလိုင်းဖုန်းများအစား မိုဘိုင်းဆယ်လူလာဖုန်း သုံးစွဲမှု မြင့်မားလာသည်။ လွန်ခဲ့သည် ၁၀ နှစ်ကျော်က မိုဘိုင်းဖုန်း သုံးစွဲခြင်း တိုးတက်မှု ၁ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသည့် နိုင်ငံများသည် ယခု ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ မြင့်မားလာသည်။

ပေါ်လစီ ရေးဆွဲသည့် အစိုးရများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် *broadband network* လိုင်းကို ကူးပြောင်းရန် အားသန်လာကြသည်။ *Broadband* သုံးစွဲမှုနှုန်းကလည်း လွန်ခဲ့သည့် ငါးနှစ်အတွင်း နှစ်ဆခန့် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း *broadband* သုံးစွဲမှုသည် ယခင် ၄ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သွားသည်။

နိုင်ငံများတွင် အွန်လိုင်း၊ အင်တာနက်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အရှိန်မြှင့်ရမည်ကို သိမြင်လာသဖြင့် အင်တာနက် မြန်ဆန်ရေးကို *broadband* ဖြင့်သာ အဖြေရှာပြီး ပြည်သူများကို ဝန်ဆောင်မှု ပေးနိုင်ရန် အစိုးရများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများ ကြိုးပမ်းလာခဲ့ကြသည်။ အိုင်စီတီကို နိုင်ငံများ အသိအမှတ်ပြု

mgyoe.com

လာရခြင်းသည် ပြည်သူများ ဝင်ငွေ၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ကျန်းမာရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများ၊ ပညာရေးအတွက် အီလက်ထရောနစ် သင်ယူမှု၊ အစိုးရအတွက် *e-Government* သဘောတရားများကို ကျင့်သုံးရမည်ဟု နားလည် သဘောပေါက်လာကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်ခန့်တွင် မိုဘိုင်းဆယ်လူလာဖုန်းများကို သုံးလာနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ၂၀၁၅ တွင် ကမ္ဘာအနှံ့ အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းများ အများဆုံး သုံးလာမည့်နှစ် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူ၍လည်း ခန့်မှန်းထားသဖြင့် အိုင်စီတီသည် ရေပန်းအစားဆုံး လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက် တည်ရှိနေမည်သာ ဖြစ်သည်။

အင်တာနက် အသုံးပြုသူများကလည်း လွန်ခဲ့သည့် ငါးနှစ်ခန့်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် နှစ်ဆခန့် ရှိသွားပြီး ကမ္ဘာအနှံ့ အင်တာနက် သုံးစွဲသူပေါင်း သန်း ၂၀၀၀ ခန့်အထိ ရှိလာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အင်တာနက် သုံးစွဲမှုနှုန်းမှာ အများဆုံး ဖြစ်သည်။ အင်တာနက် သုံးစွဲမှု အများဆုံး နိုင်ငံများတွင် တရုတ်၊ ဘရာဇီးလ်၊ အိန္ဒိယ၊ နိုင်ဂျီးရီးယားနှင့် ရုရှားပြည်ထောင်စုတို့မှာ ထင်ရှားသည်။

သို့သော် ၂၀၁၀ ခုနှစ် ကုန်ဆုံးချိန်အထိ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အင်တာနက် မသုံးနိုင်ကြသေးပေ။ အင်တာနက် မသုံးနိုင်သေးသည့် လူဦးရေသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ရှိနေပါသေးသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ အိမ်၊ ကျောင်း၊ ဆေးရုံ၊ အခြား အများပြည်သူ သုံး နေရာများတွင် မြန်နှုန်းမြင့် အင်တာနက် ဆက်သွယ်ရေးစနစ်ကို ယခုတိုင် မတပ်ဆင်ရသေးသော နိုင်ငံ များစွာ ရှိသေးသည်။

စက်မှုခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေး ပြီးသည့်နောက် အွန်လိုင်းအင်တာနက်ကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် စမတ်ဖုန်းနှင့် တက်ဘလက်တို့သည် လက်နက်များ ဖြစ်လာပါသည်။ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးပြီး စီးပွားရေး ကောင်းလာမှသာလျှင် လူတိုင်းထိုလက်နက်များကို ကိုင်ဆောင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဖုန်းများကို ဈေးပေါပေါ သုံးလိုလျှင် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို ကြိုးစား လုပ်ဆောင်ရပါလိမ့်မည်။ တလောက လွတ်တော်တွင် ဝန်ထမ်းများ အကျင့်ပျက် ခြစားမှုကင်းရေး၊ သန့်ရှင်းသော အစိုးရ ဖြစ်ရေးအတွက် ထိုက်တန်သော လစာများ တိုးပေးရမည်ဟု ဆွေးနွေးသူက ဆွေးနွေးသွားသည်။ လစာများ တိုးပေးရန် ငွေ မရှိ၊ နိုင်ငံတော်တွင် ကြွေးတင်နေကြောင်း ပြောသူက ပြောသည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော် အနေဖြင့်

mg y o e . c o m

ဝန်ထမ်းများ၏ ပြဿနာကို မဖြစ်မနေ ဖြေရှင်းပေးသည်ကိုတော့ တွေ့ရသဖြင့် ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။

ဝန်ထမ်းများ လာဘ်မစားလျှင်၊ ပုဒ်မလေး (ပေးမှ လုပ်) ဆိုသည့် စိတ်ဓာတ်များ မရှိကြလျှင်၊ ဆိုရှယ်လစ်ခေတ် စကားနှင့် ပြောရလျှင် ရေသာခိုအချောင်မလိုက် ဆိုပါက ယခု ပေးသည့် လစာထက် ဆယ်ဆ မကပင် ပေးသင့်ပါသည်။ စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် ဝန်ကြီးချုပ်သည် အမေရိကန် သမ္မတထက် လစာ များသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်က အကောင်းဆုံး လုပ်ဆောင်စေချင်ရင် အကောင်းဆုံးပေး၊ ကျုပ်တို့ လာဘ်လည်း မစားဘူး၊ မဟုတ်တာလည်း မလုပ်ဘူးဟု ဖွင့်ဟ ကြေညာသွားဖူးသည်ကို အမှတ်ရမိသည်။

မကြာသေးမီကလည်း ငါးထောင်ဖုန်းရောဂါ အတော်လေး ထလိုက်သည်။ စီးပွားရေးသမားတွေက ငါးထောင်တန် ဖုန်းကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး နိုင်ငံရေးအသွင် ဖော်ဆောင်ရန် ကြိုးပမ်းကြသည်။ တရားလက်လွတ် ပြည်သူ့အခွင့်အရေးတစ်ခုပမာ စာတွေ လိုက်ကပ်သည်။ ငါးထောင်တန် ဖုန်းသည် ကြည့်လိုက်လျှင် ရိုးစင်းသောအသွင် ဆောင်သော်လည်း နောက်ကွယ်တွင် မရိုးသားသော အခွင့်ကောင်း ယူလိုမှုများ၊ အမြတ်ထုတ်လိုမှုများက အကွက်ချောင်းနေသည်ကို ပြည်သူတို့ သိမြင်ရန် လိုပါသည်။

ဖုန်း ပြောဖို့ ဆိုသည်မှာ ဆိုင်က ဝယ်လိုက်သည်နှင့် ပြောနိုင်သည်ကိစ္စတစ်ခု မဟုတ်ပါ။ ဖုန်း ပြောနိုင်ရန်အတွက် အစိုးရနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နောက်ကွယ်မှ လုပ်ဆောင်ပေးရမှုများကို ပြည်သူတွေ နားလည်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ အခွင့်အရေးကို ချောင်းသူတွေက ချောင်းသည်။ အခွင့်ကောင်းကို မျှော်သူတွေက အားထုတ်မှု မရှိဘဲ ရယူလိုကြသည်။ ယင်းသည် အချောင်သမား စိတ်ဓာတ်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီ စိတ်ဓာတ်မျိုး မဟုတ်ကြောင်း သဘောပေါက်ထားကြရပါလိမ့်မည်။

နည်းပညာများက တိုးတက်လာသည်။ လူတွေ ရသင့်သလောက်၊ ခံစားသင့်သလောက် မခံစားနိုင်ကြသေး။ နိုင်ငံရေး ကစားကွက်တွေ ကြားတွင် ပြည်သူတွေ ယောယိမ်းလိုက်၊ ဘသားယိမ်းလိုက် ဟိုလိုက်ရနိုး၊ သည်လိုက်ရနိုး ဖြစ်နေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ “ဘာအစိုးရပဲ တက်တက် အဲဒီအလုပ် မလုပ်ပဲနဲ့တော့ ခင်ဗျားတို့ မဖြစ်ဘူး ဆိုတာကို ကျွန်တော် တစ်ထစ်ချ ရဲရဲကြီး ပြောရဲတယ်” ဆိုသည့် စကားကို အမှတ်ရမိသည်။ ခံစားလိုလျှင် ခံစားထိုက်အောင် ဘာတွေ လုပ်ဆောင်ပေးပြီးပြီလဲဟု ပြန်မေးကြည့်စေချင်သည်။

ငါးထောင်တန် ဟီးရီးများ

မကြာသေးမီက ရန်ကုန်မြို့တွင်း ငါးထောင်တန် ကမ်ပိန်းများကို ကြိုကြား တွေ့လာရသည်။ စတစ်ကာများ လိုက်ကပ်ခြင်း၊ တီရှပ်များတွင် အခွင့်အရေး တစ်ခုပမာ တောင်းဆိုခြင်းများ စတင် လှုပ်ရှားလာကြသည်။ ပိုဆိုးသည်က ကားလုံးပြည့် ကြော်ငြာကပ်ကာ သူ့ရဲကောင်းဆန်ဆန် ရှေ့တန်းထွက်လာကြ ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီ အကြောင်းပြုပြီး ငါးထောင်တန် မောင်းထုသူတွေက ထုကြ သည်။ ပြည်သူတွေကို အစိုးရနှင့် လှည့်တိုက်သယောင် အကွက်ဆင်ကြသည်။ လူတိုင်း ငါးထောင်နှင့် မဟုတ်ပါ။ အလကား ရလျှင် ပိုကောင်းပါသည်။ သို့ သော် အလကား ရအောင်တော့ ကြိုးစားကြရဦးမည်။ ပဒေသာပင် မြေက မပေါက်ပါ။ ငါးထောင်တန်ကို အပင်က ခူး၍ မရပါ။ ခူးရသည် ဆိုစေ အပင် တော့ စိုက်ရပါလိမ့်မည်။ သီးချိန်ကို စောင့်ရပါမည်။

မိုဘိုင်းဆက်သွယ်ရေး သို့မဟုတ် တယ်လီဖုန်း ပြောနိုင်ရေး ဆိုသည်မှာ ဖုန်းတစ်လုံး ကောက်ဝယ်ပြီး တန်းပြောနိုင်သည် မဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံအတွင်း မိုဘိုင်းဖုန်းများ ပြောဆိုနိုင်ရေးအတွက် ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် လုပ်ငန်း ၁၆ ဆင့်ကို မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်ပြီးမှသာ တစ်နိုင်ငံလုံး ဆက်သွယ် ပြောဆိုနိုင် မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ -

- ၁။ မိုဘိုင်းတိုးချဲ့ရေး စီမံကိန်းအတွက် *Network Plan and Design* ရေးဆွဲခြင်း၊
- ၂။ မြေနေရာ ရှာဖွေသတ်မှတ်ခြင်း၊

- ၃။ မြေဆီလွှာ စမ်းသပ်ခြင်း၊
- ၄။ တာဝါဖောင်ဒေးရှင်း ပြုလုပ်ခြင်း၊
- ၅။ တာဝါ တည်ဆောက်ခြင်း၊
- ၆။ စက်မှုအဆောက်အုံ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊
- ၇။ မိုဘိုင်း ရေဒီယို စခန်း (Base Transceiver Station) တည်ဆောက်ခြင်း၊
- ၈။ မိုဘိုင်း ရေဒီယိုစခန်းများ ထိန်းချုပ်ရေးစနစ် (Base Station Controller) တပ်ဆင်ခြင်း၊
- ၉။ မိုဘိုင်းအိတ်ချိန်း (Mobile Switching Centre) တပ်ဆင်ခြင်း၊
- ၁၀။ သတင်းအချက်ပို့စနစ် (Short Message Service Centre) တပ်ဆင်ခြင်း၊
- ၁၁။ မြို့တွင်းဆက်သွယ်မှု၊ တစ်မြို့နှင့်တစ်မြို့ ဆက်သွယ်မှုများအတွက် မိုက္ကရို၊ ဖိုင်ဘာ၊ ဂြိုဟ်တုဆက်ကြောင်းများ တည်ဆောက်ခြင်း၊
- ၁၂။ အော်တို တယ်လီဖုန်း အိတ်ချိန်းများတွင် အင်အား တိုးချဲ့ တပ်ဆင်ခြင်း၊
- ၁၃။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖရန်စစ် အိတ်ချိန်းတွင် အင်အား တိုးချဲ့ တပ်ဆင်ခြင်း၊
- ၁၄။ Mobile Data Service အတွက် စက်ပစ္စည်းများ တပ်ဆင်ခြင်း၊
- ၁၅။ Convergent Billing System အတွက် စက်ပစ္စည်းများ တပ်ဆင်ခြင်း၊

၁၆။ Network Optimization ပြုလုပ်ခြင်း

တို့ကို မဖြစ်မနေ ပြုလုပ်ရကြောင်း သိရပါသည်။

ထိုလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်အတွက် တစ်နေ့၊ တစ်လနှင့် အမြန်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော် မဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း သတိပြုမိမည် ထင်ပါသည်။

မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းမှ GSM မိုဘိုင်း သန်း ၃၀ တိုးချဲ့ရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ပထမနှစ် တိုးချဲ့ရန် လျာထားသည့် မိုဘိုင်း တယ်လီဖုန်း လေးသန်းအတွက်လည်း လိုအပ်မည့် Bandwidth 3.85 Gbps အတွက် အရည်အသွေး မြင့်မားစေရန် 5Gbps အထိ တိုးမြှင့်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်နေကြသည်။ စုစုပေါင်း 3.2Gb ကို ၂၀၁၂ ခုနှစ် မတ်လ (၂၈) ရက်နေ့

အပြီး ချိတ်ဆက်နိုင်ရေးကို အပူတပြင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး စုစုပေါင်း 10Gb အထိ WCDMA မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းများ စတင် ရောင်းချမည့် ၂၀၁၂ ဧပြီ (၉) ရက် မတိုင်မီ အပြီးချိတ်ဆက်နိုင်ရန် စီစဉ် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့တွင် လူဦးရေ ခြောက်သန်းခန့် ရှိသည်။ လက်ရှိ ရန်ကုန်မြို့ တွင် ဖုန်း အသုံးပြုနေသည့် အရေအတွက်မှာ ၃ သိန်း ၇ သောင်းခန့်သာ ရှိသေးကြောင်း သိရသည်။ လူဦးရေ ငါးသန်းခွဲခန့် ဖုန်း အသုံးနိုင်သေးသည့် သဘော ဖြစ်ပါသည်။ မကြာမီ ရောင်းချမည့် နှစ်သိန်းတန် ဖုန်းများကို လူ ငါးသိန်းခွဲလောက် ဝယ်သုံးသည် ဆိုစေ လက်ရှိ တည်ဆောက်ထားသည့် ကွန်ရက်ဖြင့် သုံးသိန်းခွဲခန့်သာ ပြောဆိုနိုင်ဦးမည်ဟု ဆိုပါသည်။ နယ်တွင် ရောင်းချထားသည့် ဖုန်းအရေအတွက် ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာလျှင် မည်သို့ ဖြစ်သွားမည် ထင်ပါသနည်း။

အစိုးရအနေဖြင့် အဘက်ဘက်မှ ပြည်သူများ၏ လိုအင်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင် စေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပြည်သူများဘက် ကလည်း Rule of Law သဘောတရားကို နားလည်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။ တည်ဆဲ ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ၁၉၈၉ ခုနှစ် မတ်လ (၃၁) ရက်နေ့ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေအမှတ် (၉/၈၉) ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (စ) အရ ဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းသည် နိုင်ငံတော်ကသာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် ရှိသည့် လုပ်ငန်း ဖြစ်နေပါသေးသည်။ ထိုဥပဒေ အတည်ဖြစ်နေသေးသဖြင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရေးကို အားကြီးမာန်တက် အော်ပြနေရုံဖြင့်လည်း အရာရောက်နိုင်ဦးမည် မထင်ပါ။

ယခုအခါ ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေ မူကြမ်းကို ရေးဆွဲပြီး ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်ရုံးသို့ ပေးပို့ကာ သဘောထားမှတ်ချက် တောင်းခံပြီး ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်အထိ တင်ပြနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေ မူကြမ်းတွင် မည်သူမဆို ပြည်တွင်း ပြည်ပ ပုဂ္ဂလိကဌာန အဖွဲ့အစည်း များ ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို ထည့်သွင်းထားပြီ ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရသည်။ ထိုဥပဒေ အတည် ဖြစ်လာလျှင် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရလာမည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရလာ လျှင် ထိုပုဂ္ဂလိက လုပ်ပိုင်ခွင့် ရသူများက ယခုလို ငါးထောင်တန် ဟီးရီးများ က အော်နေသကဲ့သို့ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်စွမ်း ရှိမရှိ စောင့်ကြည့်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် လုပ်ငန်းတစ်ခု လုပ်ဆောင်ရန် *infrastructure* ကို ခိုင်မာစွာ တည်ဆောက်ကြရပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကြီးတစ်ခု တည်ဆောက်ရန် ဆိုသည်မှာ လမ်းဘေး၊ ဈေးချရောင်းသလို အခင်းလေး ဖြန့်ခင်းလိုက်ပြီး ပစ္စည်းတွေ ချလိုက်ရုံဖြင့် ပြီးစီးနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ တာဝါ တိုင်များ တည်ဆောက်ရေးတစ်ခုတွင်ပင် မြေနေရာများ ရွေးချယ်ခြင်း၊ မလွတ် ကင်းလျှင် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း၊ စက်ခန်းများ ထားရန် မြေနေရာများ လိုအပ်ခြင်း၊ အထပ်မြင့် အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်းမှ စကာ စီစဉ် ဆောင်ရွက်မှုများကို နားလည်ပေးသင့်ပါသည်။

မိုဘိုင်းဖုန်းကို အကြောင်းပြုပြီး နိုင်ငံရေးလိုလို ကစားချင်သည် ဆိုလျှင် ဥပဒေအကြောင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအကြောင်း လေ့လာထားသင့်ပါသည်။

နှစ်သိန်းတန်ဂယက် ထိန်းရန်ခက်

မတ်လကတည်းက နှစ်သိန်းတန်ဖုန်းများကို တိုင်းဒေသကြီးများတွင် စတင် ရောင်းချခဲ့ပါသည်။ နယ်မြို့များတွင် ဝယ်ယူအားပေးမှုများ ရှိသော်လည်း သိပ် ပြီး အသံမထွက်ခဲ့ပေ။ လက်ရှိ ကိုင်ဆောင်နေသော ဖုန်းများထက် ဈေးသက် သာသဖြင့် လူတွေ တန်းစီတိုးကာ ဝယ်ယူကြသည် ဆိုသော သတင်းတွေကို တော့ ကြားမိသည်။

နှစ်သိန်းတန် ကတ်ကို ရလျှင် ဖုန်းကတော့ မိမိတို့စိတ်ကြိုက် ဝယ်ကိုင် ရမည်။ အချို့ကလည်း ကတ်ဈေးထက် မြင့်သော ဖုန်းများကို အပြိုင်အဆိုင် ဝယ်ယူ ကိုင်နေကြသည်။ လက်ရှိ ကိုင်နေကြသော ဖုန်းများထက် ဈေးသက် သာနေသောကြောင့် ဖုန်းကောင်းကောင်း ကိုင်ပျော်သည်ဟု ယူဆသူတွေက ယူဆကြသည်။

ငါးသိန်းကျော်၊ ဆယ်သိန်းကျော်နှင့် ဖုန်းတွေ ဝယ်ကိုင်ထားသူတွေက မကျေမနပ်ဖြင့် ပြန်အပ်လို့ ရလျှင် အပ်ချင်သည် ဆိုသည့် အငေါ်တူး စကားသံ တွေလည်း ကြားရသည်။

ငါးထောင်တန် ဖုန်းကတ်တွေကို ရောင်းမည်၊ ရမည်၊ ထုတ်မည်ဟု ဆိုသူ တွေက ဆိုနေကြသည်။ နိုင်ငံတော်ကို ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ တိုက်ပွဲဆင်ခြင်းတစ်မျိုး ဟု နားလည်လိုက်ပါသည်။ အရေးဆိုခွင့် ရှိသည် မှန်သော်လည်း အရေးဆို နိုင်လောက်အောင် ခိုင်မာသူတွေ ဖြစ်ရန် လိုသည်။

နိုင်ငံတော် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍမှပင် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ခေတ်မီတော့သဖြင့် ခေတ်စနစ်နှင့် ကိုက်ညီသော မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်မည်၊ မူကြမ်းများ ရေးဆွဲထားသည်၊ လွှတ်တော်ကို တင်သွင်းရန် အား ထုတ်နေကြောင်း သိရသည်။

mgyoe.com

ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍသည် လက်ရှိ နိုင်ငံတော်ပိုင်လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်နေပါသေးသည်။ နိုင်ငံတော်က ပုဂ္ဂလိကများနှင့် လက်တွဲလုပ်မည် ဆိုလျှင်လည်း ခိုင်မာသော၊ တောင့်တင်းသည့် နောက်ခံ၊ နည်းပညာ အတွေ့အကြုံရှိသူများကိုသာ ဦးစားပေး စဉ်းစားမည်ဟု ဆိုထားသည်။ အခြေအမြစ် မရှိသော လုပ်ငန်းရှင်များလက်သို့ နိုင်ငံတော် အနေဖြင့် လုပ်ငန်းကြီး မအပ်လိုက်မီရန် အရေးကြီးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းသည် အကျိုးအမြတ် များသည့် လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေသောကြောင့်ပင်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း နှစ်သိန်းတန်ဖုန်းများကို သင်္ကြန် မတိုင်မီ ဧပြီလ (၉) ရက်နေ့က ဖြန့်ချိခဲ့သည်။ အမှန်တော့ အချို့ဆိုင်များတွင် ဧပြီလ (၇) ရက်၊ (၈) ရက်နေ့ကတည်းက ရောင်းနေသည်။ (၉) ရက်နေ့တွင် ကုန်ပြိုဆိုသည့် သတင်းတွေ ထွက်လာသည်။ လူတွေက အရူးအမူး ဖြစ်လာလေ ဈေးကွက် အရှိန်က တက်လေ ဖြစ်သည်။ ဝယ်လိုအား များပြီး ရောင်းလိုအား နည်းသဖြင့် မှောင်ခိုဈေးကွက် ဖြစ်သွားသည်။ နှစ်သိန်းတန် ဖုန်းတွေက ဧပြီ (၉) ရက်နေ့တွင် နှစ်သိန်း ကိုးသောင်းအထိ ဈေးမြင့်သွားသည်။ နောက်ပိုင်း ဈေးလျော့သွားသည် ဆိုစေ နှစ်သိန်းနှစ်သောင်း၊ နှစ်သိန်းသုံးသောင်းခန့်ဖြင့် ဝယ်ကိုင်နေကြရသေးသည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင်က နှစ်သိန်းတန်ဖုန်းကို တန်ဖိုးနည်းဖုန်းအနေဖြင့် စီမံချက်များ ချမှတ် လုပ်ဆောင်စေခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ သို့သော် ဈေးကွက်တွင် အရောင်းအဝယ်စနစ်တွေက အပြစ်ပြောစရာ ဖြစ်နေသည်။ တစ်ဆင့် ပြန်လည် ယူရောင်းသူ တစ်ဦးကပင် နှစ်သိန်းတန်ကို နှစ်သိန်းတစ်သောင်းငါးထောင်နှုန်းဖြင့် ယူရောင်းနေရသည်ဟု ညည်းညူပြသည်။ ဆိုင်တွင် မတင်ထားသဖြင့် မရောင်းရလျှင်လည်း ဆိုင်ဖောက်သည် ပျက်မည် စိုးရိမ်သဖြင့် နှစ်သိန်း တစ်သောင်းခွဲဖြင့် ဝယ်ကာ နှစ်သိန်း နှစ်သောင်းဖြင့် ပြန်ရောင်းပေးနေရပါသည် ဆိုသူတွေက ဆိုနေကြသည်။

ပြတ်နေပြီ ဆိုသည့် နှစ်သိန်းတန် ဖုန်းကတ်များကို အဘယ်ကြောင့် နှစ်သိန်းကျော် ပိုပေးပြီး လိုသလောက် ရနေသနည်း။ ရွှေသမင် ဘယ်တာက ထွက်နေသနည်း။ ပြင်ပတွင် အဝယ်လိုက်သဖြင့် ဈေးကွက်ကို ထိန်းလိုက်သလား။ လိုသလောက် မထုတ်နိုင်သောကြောင့်လား။ မှောင်ခိုဈေးကွက်တစ်ခုကို ဖန်တီးချင်သောကြောင့်လား သို့လော သို့လော အတွေးများဖြင့် ပြည်သူတွေ ဝေဝါးနေကြသည်။

နှစ်သိန်းတန်ဖုန်းတွေကို စီမံချက်တွေနှင့် ထုတ်နေသည်ဟု ပြောသည်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ဖုန်းလှိုင်း လေးသန်း ချထားပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သို့သော် ယခု ၁ ဒသမ ၅ သန်းသာ ချထားပေးနိုင်ကြောင်း သိရသည်။ ပထမ စီမံကိန်းသည် မတ်လ (၃၀) ရက်နေ့တွင် ပြီးဆုံးသွားသဖြင့် ဖုန်းတွေ ဆက်မထုတ်တော့ဘူးလော။ ဖုန်း မရမည် စိုးရိမ်သဖြင့် နှစ်သိန်းတန်ကို အလှူအယက် ဝယ်ကြရင်း နှစ်သိန်းဈေးကွက်က ပျက်လာသည်။ ပါးစပ်ထဲဈေး ဖြစ်လာသည်။

နှစ်သိန်းတန် ဝယ်မရချိန်တွင် နှစ်သိန်းခွဲတန်တွေကို ထုတ်ပြန်သည်။ သို့သော် နှစ်သိန်းတန်လောက် ပွဲမဆူခဲ့။ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း ဝယ်နေကြသည်။ သို့သော် လူတွေက နှစ်သိန်းတန်ကိုပင် တမ်းတနေကြသည်။

နှစ်သိန်းတန် ဖုန်း မထွက်မီ ကတည်းက စီးပွားရေး အကွက်မြင်သူတွေက နှစ်သိန်းတန်ကို အရစ်ကျ ပေးချေစနစ်ဖြင့် ကုမ္ပဏီ၊ အဖွဲ့အစည်းများရှိ ဝန်ထမ်းများကို ရောင်းချပေးမည်ဟု သတင်းတွေ ထွက်လာပြီး လျှောက်လွှာတွေ လက်ခံကြသည်။ သူတို့စနစ်ကလည်း လက်ခံနိုင်ဖွယ် အနေအထား ရှိသဖြင့် ဝန်ထမ်းတွေ လျှောက်ကြသည်။ သို့သော် ဖုန်းကတ်တွေက လိုသလောက် ဝယ်မရသဖြင့် ဝန်ထမ်းတွေလည်း ကြွေးစနစ်ဖြင့် ဖုန်းကိုင်ရန် အားခဲထားပြီး ကာမှ စိတ်ပျက် လက်လျှော့နေကြရသည်။

နှစ်သိန်းတန် ဖုန်းကတ်များကို နိုင်ငံတော်သည် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ မှတစ်ဆင့် ဖြန့်ချိခိုင်းခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ယခင် နိုင်ငံတော်မှ ဖုန်းဖြန့်ချိရေး စနစ်ကို ကိုယ်တိုင် ကိုင်တွယ် လုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာလာပြီး အသံလည်း သိပ်မကြားရ။ ယခုဖြန့်ချိရေး စနစ်တွင် အသံတွေ ပေါင်းစုံ ကြားလာရသည်။ ပုဂ္ဂလိက စနစ်ကို အစိုးရက စမ်းသပ်လိုက်ချိန်တွင် ပြည်သူတွေအတွက် ပိုပြီး ခက်ခဲမှုများ၊ အဆင်မပြေမှုများ ဖြစ်လာပါက ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းအပေါ် ပြည်သူတို့ ယုံကြည်မှု ပိုပြီးနည်းသွားနိုင်ပါသည်။

တံခါးကို ဖွင့်တော့ ဖွင့်ထားသည်။ မဟာတဟ မရဲတရဲ ဖွင့်ထားသည်။ တံခါးစောင့်တွေ ပျောက်ရမည့်အချိန်တွင် တံခါးခေါက် ဝင်ရသေးသည်။ တံခါးခေါက်ပြီးတော့လည်း password ကို တောင်းနေသေးသည်။ Password မှန်ပြီး တံခါးဖွင့်ဝင်လိုက်ချိန်တွင် အတွင်းခန်းတွင် ဘာမျှ မရှိသည်နှင့် တိုးနေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ကြိုးနီစနစ်များ၊ ဗြူရိုကရေစီစနစ်များကို မုန်းကြသည်။ ပွင့်လင်းပြီး ထင်သားမြင်သာ ရှိသော ဆက်ဆံမှုများ၊ နွေးထွေးမှုများကို မျှော်လင့်ကြပါသည်။

မကောင်း ကျောင်းပို့

အင်တာနက်နှင့် မကင်းနိုင်ကြသည့် ခေတ်ကြီးတွင် မိုးလင်းသည်နှင့် အီးမေးလ် လေးမှ မစစ်ရလျှင်၊ Facebook လေးမှ မဝင်ရလျှင် စားမဝင်၊ အိပ်မပျော်၊ နေမထိ ထိုင်မသာ ဖြစ်ကြရပါသည်။ အင်တာနက်ကို ဝင်လိုက်သည်နှင့် လူတိုင်း ရင်ဆိုင်ရသည့် ပြဿနာမှာ နှေးကွေးခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ကြရခြင်း ဖြစ်သည်။

မိမိစိတ်ထဲတွင် အလိုမကျသည်နှင့် ပထမဦးဆုံး အပြစ်တင်လိုက်ကြမည် မှာ အစိုးရသာ ဖြစ်သည်။ “နှေးမှာပေါ့၊ ဟိုက ပိတ်၊ သည်က ဆို့ လုပ်နေတာ ကိုး” အစချီကာ မိမိတို့ ဘဝင်မကျမှုများကို မမြင်ရသည့် အစိုးရ လုပ်ဆောင်မှု များအား ပြစ်တင်ဝေဖန် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းများဖြင့် အာသာဖြေတတ်ကြသည်။

MPT သည် ပြောင်းလဲ တိုးတက်လာသည့် ခေတ်စနစ်နှင့်အညီ ပိတ်ဆို့ (Banned) ထားသော နိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံရေး Web site အားလုံး ၃၀၀၀၀ နီးပါးခန့်ကို ပြန်လည်ဖွင့်ထားပေးခဲ့ပြီး ညစ်ညမ်း Web site များကိုမူ ဆက် လက် ပိတ်ထားခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံအတွင်း အင်တာနက် သုံးစွဲလိုသူ ပမာဏမှာ တစ်နေ့တခြား များပြား လာပါသည်။ သုံးစွဲလိုသူ များလာပြီး Bandwidth ထပ်မံချဲ့နိုင်လျှင် မကြာခဏ ပြတ်တောက်ခြင်း၊ နှေးကွေးခြင်းများနှင့် ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့ရမည်သာ ဖြစ်သည်။

အလားတူ မကြာမီကလည်း ရန်ကုန်မြို့အတွင်း လျှပ်စစ်မီးများကို အလှည့် ကျသာ ပေးနိုင်တော့မည်ဟု ဆိုလိုက်ရာ ပူညံပူညံ ပွစ်ပွစ်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြ သည်။ ထုတ်လုပ်မှုကို တိုးမထုတ်နိုင်။ သုံးစွဲသူတွေကလည်း မချွေတာနိုင်။ ထို့ကြောင့် သုံးစွဲအား များပြီး ထုတ်လုပ်အား မတက်သောကြောင့် ပြဿနာ တွေ တက်ခဲ့ရသည်။

ယမန်နှစ် တစ်နှစ်လုံး မီးတွေ မပြတ်သလောက် ပုံမှန် လာသွားသည်။ မီးစက်ကြီးတွေကို ပြန်ရောင်းသူ ရောင်း၊ ဖြုတ်သူတွေ ဖြုတ်သည်အထိ ဖြစ်လာသည်။ ယခင် မီးအသုံး ချွေတာသူတွေ အဲယားကွန်း တစ်လုံး ရှိသူက နှစ်လုံး ပိုတပ်ဆင်လာသည်။ လျှပ်စစ် ထမင်းအိုး၊ ဒယ်အိုး၊ ပေါင်းအိုး၊ ပန်ကာ၊ မီးဖို၊ မီးပူများကို မတန်တဆ သုံးလာကြသည်။ သုံးနိုင်စေရန်လည်း လူသုံး လျှပ်စစ် ပစ္စည်းများက ဈေးတွေ ပေါ်ပြီး လူတိုင်း ကိုင်နိုင်သည့် အနေအထားသို့ ရောက်လာသည်။ အိမ်တွင်း ယခင် သဲသောက်ရေအိုး နေရာတွင် လျှပ်စစ်ရေအေးစက်တွေ ရောက်လာသည်။ တိုးတက် ခေတ်မီသည်မှာ ကောင်းသော်လည်း ထို တိုးတက်မှု၏ စားသုံးမှု နောက်ကွယ်ရှိ ဖြည့်ဆည်းရမှုများကို တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ပေးနေရသည့် အစိုးရဌာနများ အနေဖြင့် ခေါင်းခဲစရာ ပြဿနာများကို ရင်ဆိုင်လာရသည်။

အင်တာနက် နှေးကွေးခြင်း၊ ပြတ်တောက်ခြင်းများ ဖြစ်လျှင်လည်း ပထမဦးဆုံး အစိုးရကိုသာ သံသယမျက်လုံးများဖြင့် ကြည့်ကာ ပြစ်တင် ဝေဖန်ကြသည်။ အကြောင်းရင်းကို ရှင်းလင်းဖော်ထုတ်ပြရန်မှာလည်း အစိုးရနှင့် ပြည်သူများ ကြားတွင် မိဒီယာ ဆက်သွယ်ရေး အားနည်းခြင်း၊ ပွင့်လင်းပြီး ထင်သာမြင်သာ မရှိခြင်းများကြောင့် အထင်အမြင် လွဲမှားမှုများ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အင်တာနက် နှေးကွေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံ *Loxley Public* ကုမ္ပဏီမှ ပညာရှင်အဖွဲ့သည် ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများတွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ လာရောက်ပြီး အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ အလားတူ စင်ကာပူနိုင်ငံ *NCS (National Computing System)* ကုမ္ပဏီမှ ပညာရှင်အဖွဲ့ကလည်း ဟံသာဝတီ *ISP Core Network* ကို လာရောက် စစ်ဆေးပေးခဲ့ပါသေးသည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲများနှင့် စစ်ဆေးချက်များ၏ သုံးသပ်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အင်တာနက် နှေးကွေးခြင်းမှာ -

- ၁။ မကြာခဏ ပြတ်တောက်လေ့ ရှိသော သက်တမ်းရင့် *SEA-ME-WE 3* ဆက်ကြောင်းအပြင် *SEA-ME-WE 4* နှင့် *SEA-ME-WE 5* ဆက်ကြောင်းများ၊ ကုန်းတွင်းနယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ဖိုင်ဘာဆက်ကြောင်းများတွင်ပါ *Load Share* ပြုလုပ် ချိတ်ဆက်သွားရန် လိုပါသည်။
- ၂။ ပြည်တွင်းဆက်ကြောင်းများ အားလုံးတွင် ပင်မဆက်ကြောင်းအပြင် အရန် ဆက်ကြောင်းများ ထပ်မံ ချိတ်ဆက်ရန် လိုပါသည်။

- ၃။ လက်ရှိ *bandwidth* မလုံလောက်မှုအတွက် လည်းကောင်း၊ *SEA Game* အတွက် လည်းကောင်း နိုင်ငံတကာ ဆက်ကြောင်းအား ပထမ အဆင့်တွင် အနည်းဆုံး *15 Gbps* အထိ ထပ်မံ ချိတ်ဆက်ရန် လိုပါသည်။
- ၄။ သက်တမ်း ရှစ်နှစ်ကြာ *MPTISP* စက်များအား အဆင့်မြှင့်တင်ရေး၊ လက်ရှိ *Routing* စနစ်များ ပြန်လည် စိစစ်ရေး၊ *Core Network* အား *10GB* အထိ အဆင့်မြှင့်တင်ရေးအတွက် ပြည်ပ အကြံပေး ကုမ္ပဏီများအား လုပ်ငန်းအပ်နှံ ဆောင်ရွက်ရန် လိုပါသည်။
- ၅။ *National Gateway Level* မှ စပြီး *ISP* များ၊ *Aggri Network* များအား *IPV6* သို့ ပြောင်းလဲ ချိတ်ဆက်သွားရန် လိုပါသည်။
- ၆။ ဝန်ထမ်းများ အရည်အသွေး ပြည့်ဝစေရေးအတွက် သင်တန်းများ ပေးခြင်း၊ အသိအမှတ်ပြု အောင်လက်မှတ်ရ စာမေးပွဲများ ဝင်ရောက် ဖြေဆိုစေခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရန် လိုပါသည်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသုံးပြုနေသည့် *SEA-ME-WE 3 (South-east Asia-Middle East-Western Europe 3)* ရေအောက် ဖန်မျှင်ကြိုး စနစ်သည် သက်တမ်း ၁၀ နှစ် ကျော်လာပြီ ဖြစ်သည်။ သက်တမ်း အိုမင်းလာ သည့်အလျောက် မကြာခဏ ဒုက္ခပေးခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ မှ ဖြတ်သွားသည့် *SEA-ME-WE 4* ဆက်ကြောင်းနှင့် ချိတ်ဆက်မည် ဆိုပါက နိုင်ငံတော် အနေဖြင့် ဒေါ်လာ သန်း ၅၀ ခန့် အကုန်အကျခံပြီး ထပ်မံတိုးချဲ့ လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် *SEA-ME-WE 4* နှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ရန် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ နှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး စစ်တွေ-မကွေး-ရန်ကုန် ဖိုင်ဘာ ဆက်ကြောင်းအတွက် လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ပြည်တွင်း ပြည်ပ ကုမ္ပဏီများနှင့် ဆွေးနွေးလျက်ရှိ သည်။ အားလုံးဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းမှုများ ပြီးဆုံးလျှင် ခြောက်လအတွင်း လုပ်ငန်း များ ပြီးစီး အောင်မြင်စေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟု သိရသည်။

SEA-ME-WE 3 နှင့် *SEA-ME-WE 4* တို့ အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်ပြီး သွားလျှင် မကြာခဏ ပြတ်တောက်နေသည့် *SEA-ME-WE 3* ကြောင့် အင်တာနက် ပြတ်တောက်ခြင်းဘေးမှ ကင်းဝေးသွားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

သံသယပျောက်ပြီး အမှန်ဘဝကို သိနားလည်စေရေးအတွက် ပွင့်လင်း ပြီး ထင်သာမြင်သာ ရှိသော ထုတ်ပြန်ချက်များဖြင့်သာ ကုစားနိုင်မည် ထင်ပါသည်။

အိုင်စီတီနှင့် အသံတိတ် တော်လှန်ရေး

ကုန်လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များကို ပြန်ပြောင်း သုံးသပ်ကြည့်လျှင် ကမ္ဘာ့အိုင်စီတီ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများသည် သိသာစွာ မြင့်မားလာကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အလွန် ကာလမှ စတင်ကာ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အင်တာနက်ဈေးကွက်သည် အလွန်အမင်း ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။

တယ်လီဖုန်းများကို လိုင်းဖြင့် တပ်ဆင် သုံးစွဲနှုန်းများသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး သိသိသာသာ ကျဆင်းလာသည်။ အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးသည့် နိုင်ငံကြီးများတွင် ဖြစ်သည်။ တယ်လီဖုန်းလိုင်းကြီးများဖြင့် တပ်ဆင်အသုံးပြုခြင်းထက် မိုဘိုင်း ဆယ်လူလာစနစ်ကို သုံးစွဲလာကြသည်။ ရာနှုန်းပြည့်နီးပါး မိုဘိုင်း တယ်လီဖုန်းစနစ်များ ဖြစ်ကုန်ပြီဟု ပြောနိုင်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင်လည်း မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းများ၏ အလားအလာ အထူးကောင်းမွန်နေသောကြောင့် ဈေးကွက်မျက်စိကျစရာ နေရာများ ဖြစ်လာသည်။

ပေါ်လစီ ရေးဆွဲသူများနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများသည် *broadband network* ကို အလေးထားလာကြသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ငါးနှစ်အတွင်း *broadband* သုံးစွဲမှုနှုန်းက နှစ်ဆ ခုန်တက်သွားသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင်လည်း *broadband* ကို ရယူသုံးစွဲနိုင်မှု ပမာဏမှာ ဖွံ့ဖြိုးသည့် နိုင်ငံကြီးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ကွာဟချက် ကြီးမားနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် နိုင်ငံကြီးများတွင် *broadband network* တပ်ဆင် သုံးစွဲနိုင်မှုသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အထိ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်သွားပြီဟု သိရသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများ၌ *broadband* သုံးစွဲနိုင်မှုမှာ ၄ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ ရှိသေးသည်။

ကမ္ဘာ့အင်တာနက် သုံးစွဲသူ ဦးရေသည် လွန်ခဲ့သည့် ငါးနှစ်ကာလနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် နှစ်ဆ ခုန်တက်သွားသည်။ ယခု ဆိုလျှင် ကမ္ဘာ့အင်တာနက် သုံးစွဲသူ ဦးရေမှာ နှစ်ဘီလီယံ ကျော်သွားပြီဟု သိရသည်။ အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများတွင် အင်တာနက် သုံးစွဲမှုနှုန်းက အမြင့်မားဆုံးနှင့် အတက်ကြမ်းသည်ဟု ဆိုရမည်။ နိုင်ငံကြီးများ ဖြစ်သည့် တရုတ်၊ ဘရာဇီးလ်၊ အိန္ဒိယ၊ နိုင်ဂျီးရီးယား၊ ရုရှားတို့တွင် အင်တာနက် သုံးစွဲလာသူ ဦးရေ အများဆုံး ဖြစ်သည်။

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် အကုန်တွင် ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် အွန်လိုင်းပေါ်သို့ ရောက်နေကြသည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်က ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိပြီး ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်က ၆ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသည်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သည့် နိုင်ငံကြီးများတွင် အင်တာနက် အိမ်တွင်း သုံးစွဲမှု နှုန်းမှာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၌ ၆၆ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်နေချိန်တွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ အိမ်တွင်း အင်တာနက် သုံးစွဲမှုနှုန်းက ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသေးသည်။

ကမ္ဘာ့အိုင်စီတီ အခန်းကဏ္ဍသည် မြင့်ပြီးရင်း မြင့်တက်လာနေသည်။ အာရပ်နိုင်ငံ လှုပ်ရှားမှုများက ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အင်တာနက်ကို လူတို့ ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားစေခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးတွင် အိုင်စီတီသည် မည်မျှ အရေးပါကြောင်း သက်သေပြနိုင်ခဲ့သောကြောင့်လည်း အစိုးရအပေါင်း ထိတ်ထိတ်ပျာပျာ ဖြစ်လာကြသည်။ အင်တာနက်၊ ဆက်သွယ်ရေးတို့ဖြင့် နိုင်ငံရေးကို မည်သို့ လှုံ့ဆော်နိုင်ကြောင်း၊ လူတိုင်းလက်ထဲတွင် ဖုန်းတွေ ကိုယ်စီ ရှိနေလျှင် လမ်းပေါ်မထွက်လည်း စည်းရုံးလှုံ့ဆော် 'အော်'နိုင်ကြောင်း သက်သေပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

လူမှုရေးကွန်ရက်များဖြင့် အွန်လိုင်းပေါ်တွင် စုစည်းတည်ဆောက်လာကြသည်။ ထိုအင်အားသည် မည်သည့်ခေတ် ကာလကမှ မစုစည်းနိုင်ခဲ့သည့် ဆိုရှယ်အင်အားထုကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ အွန်လိုင်းပေါ်တွင် သန်း ရာချီပြီး လက်တွဲနိုင်ခြင်းသည် ခေတ်သစ် အိုင်စီတီနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ စနစ်များကြောင့် ဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် အွန်လိုင်းပေါ်တွင် လူငယ်တွေက ခိုင်မာစွာ အင်နှင့်အားနှင့် ထုထည်ကြီးမားစွာ ရှိနေသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အွန်လိုင်းနှင့် အင်တာနက်ပေါ်သို့ လာရောက်ကြသည့် အများစုကလည်း လူငယ်များသာ ဖြစ်သည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် အွန်လိုင်းပေါ်တွင် တည်ရှိနေသည်။ အချိန်မရွေး၊ နေရာမရွေး ဖောက်ခွဲနိုင်သည့် ဗုံးတစ်လုံး ဟူ၍လည်း တင်စားသူတွေက တင်စားနေကြသည်။

၂၀၁၀ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အင်တာနက်ကို မသုံးစွဲနိုင်သေးပေ။ ထိုအထဲတွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ လူဦးရေ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အင်တာနက် မသုံးနိုင်သေးပေ။ အင်တာနက် မပြောနှင့် broadband ပင်မတပ်ဆင်ရသေးသော နိုင်ငံ များစွာ ရှိနေသေးသည်။ မြန်နှုန်းမြင့် အင်တာနက်စနစ်ကို မသုံးနိုင်သေးသည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ ရှိနေသေးသည်။ ထိုနိုင်ငံများရှိ အိမ်၊ ကျောင်း၊ ဆေးရုံ၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာ၊ အဓိကကျသည့် အချက်အချာ နေရာများတွင် အင်တာနက်ကို မတပ်ဆင်ပေးနိုင်သေးကြောင်းလည်း တွေ့ရသည်။

ယခင်က တော်လှန်ရေးတစ်ရပ် ဆင်နွှဲရာတွင် လူအင်အား၊ လက်နက်အင်အားများဖြင့် အရှိန်မြှင့်ကြသည်။ ခေတ်သစ်တော်လှန်ရေး၏ လက်နက်သည် မိုဘိုင်းတယ်လီဖုန်းများ ဖြစ်လာသည်။ အင်အား၏စုရပ်ကို အွန်လိုင်းဟု သတ်မှတ်လာသည်။ အွန်လိုင်းပေါ်တွင် ပြောဆိုကြသည်၊ ဝေဖန်ကြသည်၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ငြင်းခုံကြသည်။ မည်သို့ဆိုစေ တော်လှန်ရေး သဘောတရားတစ်ရပ်ကို သူတို့ ချဉ်းကပ်မိသွားသည်။

လူတိုင်းက အစိုးရတိုင်းကို ဆက်သွယ်ရေးတွင် တန်ဖိုးအနည်းဆုံး ဖြစ်ရန် တောင်းဆိုလာခြင်းအား တိုက်ပွဲခေါ်သံဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။ ခေတ်သစ်လူ့ဘောင်သည် သတင်းအချက်အလက်ဖြင့် လူ့ဘောင်ကို ထူထောင်နေသည့် ခေတ်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ လူ့ဘောင်သည် ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာဟချက် မရှိရေး၊ နည်းပညာကို လူတိုင်း သုံးနိုင်ရေး ဦးစားပေး ဖော်ဆောင်လာသည့် ခေတ်လည်း ဖြစ်သည်။ အနာဂတ်အတွက် အိုင်စီတီဆိုင်ရာ မူဝါဒများတွင် ဈေးနှုန်း၊ အမြန်နှုန်း၊ အရည်အသွေး၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဘာသာစကား၊ လူတိုင်း သုံးစွဲနိုင်မှုတို့အတွက် နည်းလမ်းများ ချမှတ် အကောင်အထည် ဖော်ပေးရန် လိုပါလိမ့်မည်။

အိုင်စီတီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆိုသည်မှာ လူတိုင်း အိုင်စီတီကို အကျိုးရှိ၊ ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနှင့်လည်း ဆက်စပ်နေပါသည်။ မိုဘိုင်းနှင့် အင်တာနက်သည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးတွင် လွန်စွာ အရေးပါသည့် လက်နက်ကောင်းများ ဖြစ်လာသည်။ ပြည်နယ်၊ ပြည်မ၊ မြို့ပြ၊ ကျေးလက်၊ တောင်ပေါ်၊ မြေပြန့်မရွေး တန်းတူညီမျှ ခံစားနိုင်ရေးအတွက် ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်မှသာ အောင်မြင်ပါလိမ့်မည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် နိုင်ငံသား

အိုင်တီဖြင့် အသက်မွေးသူ ဖြစ်စေ၊ အိုင်တီကို သုံးစွဲနေသူများ ဖြစ်စေ ဒစ်ဂျစ်တယ် နိုင်ငံသား (Digital Citizen) ဟု ခေါ်သည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ် နိုင်ငံသား ခံယူရန် မည်သည့် သတ်မှတ်ချက်မျှ မလို။ သို့သော် ကွန်ပျူတာ၊ မိုဘိုင်းဖုန်း တစ်ခုခုတော့ သုံးတတ်ရန် လိုပါသည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် နိုင်ငံသားအဖြစ် အဆင့်မြှင့်ချင်လျှင် ဘလော့ဂ် (Blog) တွေကို ဖန်တီးနိုင်ရမည်။ လူမှုရေးကွန်ရက် (Social Networking) များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် လှုပ်ရှားနိုင်ရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ခေတ်သစ်အိုင်တီနှင့် မီဒီယာ ကို အပြည့်အဝ အသုံးပြုရမည် ဖြစ်သည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ် နိုင်ငံသားအဖြစ် စတင်အသိအမှတ်ပြုချိန်သည် ကလေးဘဝကတည်းက ကွန်ပျူတာ၊ အီးမေးလ်၊ ဖုန်းများကို ပြောတတ်၊ သုံးတတ်ချိန်မှ စသည်။ အဆင့်မြင့်လာလျှင် ပုံတွေကို ပို့တတ် ယူတတ်လာမည်။ E-commerce ကို ကောင်းကောင်း အသုံးပြုလာနိုင် မည်။ အွန်လိုင်းမှ ဈေးဝယ်တတ်လာမည်။ B2C နှင့် B2B အကြောင်းတွေ ကောင်းကောင်း သိလာမည်။

အဆင့်မြင့် ဒစ်ဂျစ်တယ် နိုင်ငံသားများအဖြစ် e-Government ကို သတ်မှတ်နိုင်သည်။ အီလက်ထရောနစ် နည်းပညာကို အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် နိုင်ငံအတွက် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုတတ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံတွင် e-Government ကို အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ပြီ ဆိုခြင်းကလည်း ဂုဏ်တစ်ခု ဖြစ်လာသည်။

- ၅။ လူမှုဆက်ဆံရေး တိုးတက်စေရမည်၊
  - ၆။ ဥပဒေကို သိရမည်၊
  - ၇။ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ယူတတ်မှုများကို နားလည် သဘောပေါက် ရမည်၊
  - ၈။ ကျန်းမာရေးနှင့် ချမ်းသာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်၊
  - ၉။ ဘဝလုံခြုံရေးအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရမည် ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။
- ကျွန်တော်တို့ ဒစ်ဂျစ်တယ် နိုင်ငံသားတွေ ဖြစ်ပြီလား ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့် သင့်သည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ်အကန့်နှင့် နည်းပညာတံတား

ဒစ်ဂျစ်တယ်တွင် သူ့အကန့်နှင့်သူ၊ သူ့အတန်းအစားနှင့်သူ ကွဲပြားမှုများ ဖြစ်လာခြင်းသည် သတင်းအချက်အလက်ကို ရယူပိုင်ခွင့်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ *OECD (The Organization for Economic Co-operation)* က နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက် (*Digital Divide*) များခြင်းကို လူတစ်ဦးချင်းအလိုက်၊ အိမ်ထောင်စုအလိုက်၊ လုပ်ငန်းအလိုက်၊ ဒေသအလိုက်-

(က) အိုင်စီတီကို ရယူ သုံးစွဲနိုင်သည့် အခွင့်အရေး၊

(ခ) အင်တာနက်ကို ရယူ သုံးစွဲနိုင်သည့် အခွင့်အရေး

တို့ဖြင့် တိုင်းတာနိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ICT ဟု ခေါ်သည့် သတင်း အချက်အလက်နှင့် နည်းပညာကို လုံလောက်ပေါများစွာ သုံးနိုင်သည့်နိုင်ငံများတွင် ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက် နည်းပြီး အိုင်စီတီ ချို့တဲ့သည့် နိုင်ငံများတွင် ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက် များမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက်ကို နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားနှင့် လူဦးရေ အချိုးအစားအလိုက် အိုင်စီတီ သုံးစွဲနိုင်မှုနှင့် တိုင်းတာသည်။ ထိုသို့ တိုင်းတာရာတွင် -

၁။ တယ်လီဖုန်း သုံးစွဲနိုင်သည့် ဦးရေ (*teledensity*)၊

၂။ ကွန်ပျူတာ ထိရောက်စွာ သုံးစွဲနိုင်သည့် ဦးရေ၊

၃။ အင်တာနက် သုံးစွဲသည့် ဦးရေ

တို့သည် အဓိကကျသည့် စံများ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် ကြိုးလိုင်းဖြင့် တယ်လီဖုန်း သုံးစွဲနိုင်သည့် ပမာဏ၊ ကြိုးမဲ့တယ်လီဖုန်း သုံးစွဲနိုင်သည့် ပမာဏတို့ကို လူဦးရေ အချိုးနှင့် တွက်လေ့ ရှိကြသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် ကြိုးလိုင်းဖြင့် တယ်လီဖုန်း သုံးခြင်းထက် ကြိုးမဲ့ (ဆယ်လူလာ/မိုဘိုင်းဖုန်း) သုံးစွဲမှုနှုန်းက ပိုများသည်။

လူတို့၏ နေထိုင်မှုဘဝတွင် ကွန်ပျူတာသည် မရှိမဖြစ် အသွင်ဆောင်လာ သည်။ ကွန်ပျူတာ ရှိမှ အင်တာနက် သုံးနိုင်မည် ဆိုသော ဆက်စပ်မှုတွေက လည်း ရှိနေပြန်သည်။ နောက်ပိုင်း ကွန်ပျူတာ၏ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းတွေကို လူတို့ သယ်ဆောင် ပြောဆိုနေကြသည့် မိုဘိုင်းဖုန်းများတွင် ထည့်သွင်းလာ သည်။ ဖုန်းဖြင့် အင်တာနက် သုံးလာနိုင်သည်။ ကွန်ပျူတာထက် ဖုန်းတွေက မရှိမဖြစ်အသွင် ပိုဆောင်လာသည်။

ကွန်ပျူတာနှင့် အင်တာနက် သုံးစွဲနိုင်မှု များလာလေ ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာ ဟချက် နည်းလေ ဖြစ်သည်။ စာရင်းဇယားများအရ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် အွန်လိုင်းခေါ် အင်တာနက်ပေါ်တွင် အမြဲရှိနေကြသည်။ အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် အနောက်နိုင်ငံများ၊ အမေရိကန်၊ ကနေဒါ နှင့် ဥရောပမှ ပြည်သူများ၏ အွန်လိုင်းပေါ် အမြဲရောက်နေသည့် ရာခိုင်နှုန်း က ကမ္ဘာ့အင်တာနက် သုံးစွဲသူများ၏ ၆၃ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။ အာရှ- ပစိဖိတ် ဒေသရှိ ပြည်သူများ အင်တာနက် သုံးစွဲမှုက ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ အာဖရိက နှင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်း နှစ်ခုပေါင်းသည် ကမ္ဘာ့အင်တာနက် သုံးစွဲသူများ၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ ရှိသည်ကို ကြည့်လျှင် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် အိုင်စီတီ ဆက်စပ်မှုများကို သဘောပေါက်လိမ့်မည် ထင်သည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက်သည် နိုင်ငံ လူဦးရေအပြင် အသက်အရွယ်၊ ကျား/မတို့တွင်လည်း ကွာဟချက် ရှိနိုင်သည်။ အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသတွင် အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ၏ (အသက် ၁၅ နှစ်မှ ၆၅ နှစ်) ၅၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် မိုဘိုင်းဖုန်းများ သုံးစွဲကြသည်။ ဤဒေသများတွင် အင်တာနက် သုံးစွဲသူများ က အမျိုးသမီးများထက် အမျိုးသားတွေက ပိုများသည်။ အချိုးချကြည့်လျှင် ၆၀ အချိုး ၄၀ ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ကနေဒါတို့တွင်မူ ကျား/မ အချိုး အင်တာနက် သုံးစွဲမှု ကွာဟချက် သိပ်မရှိပေ။

ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက်ကြားတွင် ပေါင်းကူးတံတား ထိုးပေးနိုင်သူမှာ နည်းပညာသာ ဖြစ်သည်။ အင်တာနက်ဟု ပုံသေ မပြောနိုင်ပေ။ ထို့ပြင် နိုင်ငံ တို့၏ ကလေးသူငယ်များအပေါ် နည်းပညာ လျစ်လျူရှုချက်များကလည်း

mgyoe.com

ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက်ကို သက်ရောက်စေနိုင်ကြောင်း သတိပြုမိသူ နည်းသည်။ အင်တာနက်နှင့် နည်းပညာကို သုံးစွဲနိုင်မှု နည်းပါးခြင်းသည် -

၁။ နိုင်ငံနှင့် ဒေသအတွင်း သတင်းအချက်အလက် ရယူ သုံးစွဲနိုင်မှုအား အတားအဆီး အဟန့်အတား များခြင်း၊

၂။ ပညာတတ် နည်းပါးခြင်း၊ ပညာ မသင်နိုင်အောင် အနှောင့်အယှက် များခြင်း၊

၃။ ဘာသာစကား အခက်အခဲ အတားအဆီး များခြင်း၊

၄။ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အဟန့်အတား များခြင်း

တို့ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက်များအကြား ပေါင်းကူး တံတား အထိုးပေးနိုင်ဆုံးသူများမှာ အစိုးရသာ ဖြစ်သည်။ တံတားကို တစ်ဝက် ထိုးပေးမလား၊ အပြည့် ထိုးပေးမလား၊ ဝါးတံတား ထိုးပေးမှာလား၊ ကွန်ကရစ် တံတား ထိုးပေးမှာလား၊ တံတားကို အခမဲ့ ဖြတ်သန်းခွင့်ပြုမှာလား၊ အခကြေးငွေ များများ ကောက်ခံပြီးမှ ဖြတ်သန်းစေမှာလား။ နိုင်ငံနှင့် အစိုးရတို့၏ စေတနာအပေါ်တွင် မူတည်ပြီး ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွာဟချက် လျော့နည်းသွားနိုင် ပါလိမ့်မည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်

ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးကို အကောင်အထည် ဖော်ကြည့်ခြင်းကို ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် အထူးသဖြင့် လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရနှင့် ပြည်သူ့ကြားတွင် နည်းပညာကို ပေါင်းကူးတံတားတစ်ခု အနေဖြင့် ထိုးပေးခြင်း ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်သည်။ အစိုးရရုံး၊ အစိုးရဌာနများ ဆိုသည်မှာ လူတိုင်း ဝင်ထွက်နိုင်ရန်၊ သိချင်သမျှ အချက်အလက်များကို ထုတ်ပြန်ပေးနေရန်၊ စုံစမ်းမေးမြန်းသမျှ ဖြေရှင်းပေးနေရန် လိုအပ်ပါသည်။

အစဉ်အလာ ရုံးစနစ်များတွင် ကြိုးနီစနစ်များ၊ ဗျူရိုကရက်ဆန်ဆန် ဆက်ဆံမှုများကြောင့် ပြည်သူတို့သည် အစိုးရရုံးဌာနများနှင့် မလွဲသာလွန်းမှသာ ဆက်ဆံ ဝင်ထွက်ချင်ကြသည်။ ရုံးများကလည်း လုံခြုံရေး အကြောင်းပြပြီး ဝင်ထွက်နိုင်ရန် တင်းကျပ်မှုများကြောင့် ပြည်သူနှင့် အလှမ်းပိုဝေးသွားရသည်။ ထို့ပြင် အခန်းတိုင်းသည် ဝင်ချင်တိုင်း ဝင်၊ ထွက်ချင်တိုင်း ထွက်ရန် မဟုတ်၊ ဝင်ခွင့် တောင်း၊ ခေါ်မှ လာ စနစ်တွေ ဖြစ်လာသဖြင့် လူကြီးနှင့် တစ်ခါတွေ နိုင်ရေးသည် မဟာစွန့်စားမှုကြီးတစ်ရပ်လိုလို ဖြစ်လာသည်။ တံခါးဖွင့်ထားရမည်ကို ပိတ်ထားသဖြင့် တံခါးဖွင့်ဂါထာများ၊ တံခါးဖွင့်ဆေးများ ဆောင်ရသောကြောင့် မသမာမှုများ၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ (လူကြီးများက သိချင်မှ သိမည်) ဖြစ်လာသည်။ အစိုးရဌာနများတွင် တံခါးစောင့်၊ အပေါက်စောင့်တွေက တန်ခိုးပါဝါ ကြီးလာခြင်းသည် အစိုးရကောင်း ပေါ်ထွန်းလာစေရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရေးကို များစွာ ထိခိုက်လာစေသည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးကို အကောင်အထည်ဖော်လိုက်လျှင် အနည်းဆုံး တံခါးစောင့်တွေလောက်တော့ ပျောက်သွားလိမ့်မည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ် အုပ်ချုပ်ရေး အောင်မြင်စေရန်အတွက် ပုံစံ (model) ငါးမျိုးဖြင့် အကောင်အထည် ဖော်ပေးနိုင်ပါသည်။

- ၁။ အင်တာနက်ကို မီဒီယာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း (အစိုးရသဘောထားကို အကျယ်ပြန့်ဆုံး ထုတ်ပြန်နိုင်သည့် နေရာ)၊
- ၂။ ဝေဖန် သုံးသပ်ချက်များကို တောင်းခံခြင်း၊
- ၃။ နှိုင်းယှဉ်ပြနိုင်ခြင်း၊
- ၄။ စည်းရုံးခြင်း၊ မဲဆွယ်ခြင်း၊
- ၅။ အကောင်းဆုံး ဝန်ဆောင်မှု ပေးနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

၂၁ ရာစု အုပ်ချုပ်ရေးသည် ဂရိနှင့် အေသင်ခေတ်ကဲ့သို့ အများ စုဝေးသည့် နေရာသို့ ရောက်လာပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်စရာ မလိုတော့ကြောင်း ဦးစွာ စဉ်းစားကြည့်စေလိုပါသည်။ ဤသည်ကိုပင် ဒစ်ဂျစ်တယ် အုပ်ချုပ်ရေး (Digital Governance) အသွင်ဖြင့် ဖော်ဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ် အုပ်ချုပ်ရေး (Electronic Governance) ဖြင့် အသွင်ပြောင်းခြင်း ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

အုပ်ချုပ်မှု ကောင်းခြင်း (Good Governance) ဆိုသည်မှာ တိုင်းပြည်၏ အချက်အလက်များကို ပြည့်စုံစွာ ရရှိစေရန် စီစဉ်နိုင်ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်သူတို့တွင် အတွေ့အကြုံ အသိဉာဏ် ဗဟုသုတဖြင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ ပြည်သူတို့ကလည်း ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသူတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အထင်ကြီးလေးစား လိုက်နာခြင်းတို့နှင့်လည်း များစွာ သက်ဆိုင်နေပါသည်။

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့် -

- ၁။ တိုင်းပြည်တွင် ဖြစ်ပျက်နေသမျှ သတင်းအချက်အလက်တို့ကို အမြန်ဆုံး ရရှိနိုင်ရေး၊
- ၂။ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ သဘောတရားများ ပြည့်ဝစေရေး၊
- ၃။ ချမှတ်ထားသည့် အမိန့်များကို ပြည်သူများ ထိရောက်စွာ သိရှိရေး ဆိုသည်မှာ -
  - (က) နည်းပညာ သုံးစွဲနိုင်မှု ကွာဟချက် (Digital Divide) ကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်း၊

(ခ) လွတ်လပ်စွာ သတင်းအချက်အလက်များ စီးဆင်းခွင့် ပေးခြင်း ရှိမှသာလျှင် ထိရောက်သော အုပ်ချုပ်မှုကောင်း တစ်ခု ဖြစ်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဒစ်ဂျစ်တယ် အုပ်ချုပ်ရေးကို အကောင်အထည် ဖော်ရခြင်းသည် နိုင်ငံ၏ အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ရာတွင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချပိုင်ခွင့် ရှိသော အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းသို့ ပြည်သူများကိုလည်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပါဝင် ခွင့် ပြုခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်နေပါသည်။ ပြည်သူများ၏ ဆန္ဒကို တိုက်ရိုက် ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ အမြန်ဆုံး တောင်းခံနိုင်သည့်နည်းသည် ဒစ်ဂျစ်တယ် နည်း (အင်တာနက်၊ အီးမေးလ်၊ ဘလော့ဂ်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဝက်ဘ်ဆိုက် များ) သာ ဖြစ်ကြောင်း သတိမူသင့်သည်။ အစိုးရသည် ပြည်သူတို့ဆန္ဒကို လိုက် လံ အကောင်အထည် ဖော်ပေးနိုင်သည်၊ မဖော်ပေးနိုင် ဆိုသည်က တစ်ပိုင်း၊ ထိုနေရာများတွင် လေ့လာသုံးသပ်နိုင်သည်က တစ်ပိုင်း ဖြစ်သည်။

အိုင်စီတီသည် အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးမှု ရှိလာ နေကြောင်းကို မျက်ကွယ်ပြု၍ မရနိုင်ပေ။ ပြည်သူတွေက အစဉ်အလာ အုပ် ချုပ်ရေး လမ်းကြောင်းအပေါ် ငြီးငွေ့ပြီး စိတ်ဝင်စားမှုလည်း နည်းပါးလာကြ သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ -

- ◆ နည်းပညာအရ တိုးတက် ထွန်းကားနေပါသည် ပြောပြီး စက်ဖြင့် (ကွန်ပျူတာဖြင့်) ဖြေရှင်းခိုင်းလိုက်လျှင် ရသည့်ကိစ္စများကို လူအား၊ ငွေအား သုံးပြီး ဖြေရှင်းခိုင်းနေခြင်း၊
- ◆ ပြိုင်တူ တွန်းလျှင် ရွှေနိုင်မှန်း သိပါလျက် တစ်ဦးတည်း၊ တစ်ယောက် တည်း၊ တစ်ဖွဲ့တည်းက မနိုင်ဝန် ထမ်းကာ တွန်းနေခြင်း၊
- ◆ အိုင်တီကို သုံးလိုက်လျှင် အဆင်ပြေသွားမှန်း သိပါလျက် (ဥပမာ ကွန်ပျူတာတစ်လုံး ဝယ်တပ်ဆင်လိုက်လျှင် ဝန်ထမ်းတစ်ယောက် ခန့် ထား၍ ပြီးစီးနိုင်သည့်ကိစ္စကို လူ ငါးယောက်အား စားပွဲ ငါးလုံးဖြင့် နေရာ ငါးနေရာ ခွဲပြီး လုပ်ခိုင်းနေခြင်း) မသုံးကြခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ပြင်သင့်သည်များကို ပြင်လျှင် ကျွန်တော်တို့ မအောင်မြင်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ ဘယ်တော့ပြင်ပြင် နောက်မကျနိုင်သည့်အတွက် ယခု ပြင်၊ တိုးတက်မှုကို ယခု မြင်တွေ့ကြရမည်သာ ဖြစ်သည်။

နည်းပညာနှင့် တော်လှန်ရေး

ယခုတလော ရောဂါထနေသည့် တော်လှန်ရေး အသွင်အပြင်များသည် *Twitter* နှင့် *Facebook* တို့လို လူမှုရေး *web site* များကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ထင်ရာ မြင်ရာ စွတ်အော်သူတွေက သံယောင်လိုက် အော်နေကြသည်။ မဟုတ်ပါ။ နည်းပညာကြောင့် တော်လှန်ရေးတစ်ခု သရုပ်ပေါ်ခဲ့သည် ဆိုလျှင် အမှန် တကယ် ထောက်ပြရမည်မှာ မိုဘိုင်းဖုန်းများကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ မိုဘိုင်းသည် ကျွန်တော်တို့ခေတ်တွင် အပြောသက်သက် မဟုတ်တော့၊ အပြု နှင့် အပျက်သဘော ဆောင်လာသည်များကိုလည်း တွေ့မြင်လာရသည်။

ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းပညာ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာမှုသည် လူထု အပေါ် များစွာ သက်ရောက်မှု ရှိလာသည်။ အမေရိကန် တော်လှန်ရေး စစ်ပွဲ တွေ ဆင်နွှဲနေချိန်က လက်ကမ်းစာစောင်များ ခေတ်စားခဲ့သည်။ လက်ကမ်း စာစောင်များဖြင့် စည်းရုံးသည်၊ ဖြေရှင်းသည်၊ သတင်းထုတ်ပြန်သည်။ အလွန် လျင်မြန်သော လူထုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် ထင်ရှားသည်။

အမေရိကန် ပြည်တွင်းစစ်ကာလတွင် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး စနစ်၏ ထိရောက်မှုကို သိမြင်လာကြသည်။ စစ်ပွဲအတွက် ကြေးနန်းတိုင်တွေကို ဖျက်ရ မည် ဆိုသော အမြင်တွေကို လူတွေ သိလာသည်။ ၁၈၆၀ ခန့်တွင် ကြေးနန်း ဆက်သွယ်ရေးစနစ်သည် လူတို့အတွက် အံ့မခန်း နည်းပညာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်တွင် သတင်းစာတွေကို ကိုယ်ပိုင် ထုတ်ဝေလာ ကြသည်။ စစ်ကို နှိုးဆွသည်။ လူငယ်တိုင်း စစ်အတွက်၊ တိုင်းပြည်အတွက်

အသက်စွန့်ရန် သတင်းစာသည် ဝါဒဖြန့်ချိရေး လက်နက်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ရောက်တော့ ရေဒီယိုသည် ပြည်သူ့ကို စည်းရုံး ဆွဲဆောင်မှု အရှိဆုံး မီဒီယာလက်နက် ဖြစ်သွားပြန်သည်။ ရေဒီယိုနှင့် ခေတ်ပြိုင် ဝေါ်ကီတော်ကီ ခေါ် စကားပြောစက်တွေ ပေါ်လာသည်။ ဆက်သွယ်ရေး အတွက် ပိုပြီး မြန်ဆန် ထိရောက်လာသည်။ စစ်သတင်းတွေကို တိုက်ရိုက် အိမ်တွင် နားထောင်နိုင်လာသည်။

အသံ ကြားရရုံထက် ပိုထိရောက်သည့် မီဒီယာတစ်ခု ပေါ်လာပြန်သည်။ ရုပ်မြင်သံကြား နည်းပညာ ဖြစ်သည်။ ရုပ်မြင်သံကြားကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဝီယက်နမ်စစ်၏ ဆိုးရွားရက်စက်မှုများကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ကြရသည်။ ပြည်သူတွေ စစ်ကို ဆန့်ကျင်လာကြသည်။ ရွံရှာမုန်းတီးရကောင်းမှန်း သိလာကြသည်။

ယခုခေတ်သစ်တွင် စစ်ပွဲတိုက်ရိုက် သတင်းလိုက်သူတွေကြောင့် ပစ်ခတ်သေကျေမှုများကို မျက်ဝါးထင်ထင် ခံစား ရှုမြင်လာရသည်။ TV နေရာတွင် *You Tube* က နေရာဝင်ယူသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းဖြန့်ချိရေးပုံစံ ပြောင်းသွားသည်။

နည်းပညာကြောင့် ကင်မရာ ဆိုသည်မှာ ကလေးကစားစရာတွေပမာ ဖြစ်လာသည်။ ယခင်က မီဒီယာလောကကို သတင်းမီဒီယာကြီးတွေက *Big Brother* အသွင် ချုပ်ကိုင်ထားခဲ့ကြသည်။ ခေတ်သစ်မီဒီယာက ပုံစံပြောင်းသွားသည်။ လူတိုင်း မီဒီယာ ဖြစ်နိုင်သဖြင့် *Little Brother* ဟု ပြောင်းလဲသုံးစွဲလာကြသည်။

နည်းပညာကို လူတိုင်း ပိုင်သည်။ နည်းပညာကို လူတိုင်း ကိုင်နိုင်သည်။ အကျိုးရှိအောင် လုပ်မလား၊ အကျိုးပျက်အောင် လုပ်မလား ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ဆိုင်လာသည်။ နေရာတိုင်းတွင် ကင်မရာတွေ ဖြစ်လာသည်။ လူတိုင်း ကင်မရာ ကိုင်နိုင်သည့် အနေအထားကို ရောက်လာသည်။ ကင်မရာတွေက နေရာတိုင်းတွင် စောင့်ကြည့်နေကြသည်။ အခွင့်အရေးသမားတွေကလည်း ချောင်းနေသည်။ လက်တည့်စမ်းချင်သူတွေကလည်း ချောင်းနေသည်။ သတင်းမီဒီယာကလည်း ချောင်းနေသည်။ ကျွန်တော်တို့ တစ်ခုခုတော့ ဆုံးဖြတ်ဖို့ လိုမည် ထင်သည်။

နည်းပညာ ဗဟိုပြုဝါဒ

ခေတ်သစ်တွင် နည်းပညာသည် အားလုံး၏ ဗဟိုချက်မ ဖြစ်လာသည်။ သူ မပါ မပြီး၊ သူ မပါလျှင် မနေတတ် မထိုင်တတ် ဖြစ်လာသည်အထိ နည်းပညာ ကို စွဲလမ်းလာကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း နည်းပညာ ဗဟိုပြုဝါဒ (Techno-centrism) ဟူ၍ စတင် သုံးစွဲလာကြသည်။

နည်းပညာကို ဗဟိုပြုခြင်း ဆိုသည်မှာ အိုင်စီတီ၏ စွမ်းအင်ကို ယုံကြည်ခြင်း၊ အိုင်စီတီ၏ သက်ရောက်မှုကို အားကိုးခြင်း၊ အိုင်စီတီဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကြီးကို ထိန်းချုပ် ကာကွယ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

လူသားတို့သည် မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်စိတ်နည်းပြီး နည်းပညာကို ကိုးကွယ်လာချိန်မှ စကာ နည်းပညာနှင့် မိမိတို့ တီထွင်မှုများဖြင့် သဘာဝလောကကြီးကို ထိန်းသိမ်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်လာကြသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကြီးသည် လူသားကြောင့်ပင် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။ ထုတ်ကုန်များကို ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြင့် သဘာဝတရားက ပျက်စီးလာသည်။ လူသားအတွက် အကျိုးပြုစေရန် ထုတ်လုပ်လာရင်း သဘာဝတရားက ပျက်ယွင်းလာခဲ့သည်။ သို့သော် သဘာဝတရားအပေါ် လူသားတို့၏ ခံစား စံစားလွန်းမှုများကို မလျော့ချနိုင်ခဲ့ကြပေ။

သဘာဝကို အခြေတည်ပြီး နည်းပညာ တိုးတက်ရေးအတွက် တီထွင်ကြသည်။ သဘာဝတရားကြီးက ပျက်စီး ယိုယွင်းလာသည်။ ထို ပျက်စီးလာမှုကို နည်းပညာဖြင့် ပြန်လည် တည်ဆောက်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်နေကြသည်။ နည်းပညာ ဗဟိုပြုဝါဒ ဆိုသည်မှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် နိုင်ငံများနှင့် ဖွံ့ဖြိုး

mgyoe.com

တိုးတက်ဆဲ နိုင်ငံများအနေဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာ များကို နည်းပညာဖြင့် ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းရန် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာကို ဗဟိုပြုခြင်းအား စီးပွားဗဟိုပြုဝါဒ (Ecocentrism) နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါသည်။ စီးပွားရေးကို ဗဟိုပြုခြင်း ဆိုသည်မှာ စီးပွားရေးသက်သက် အကျိုးမြင်မှုကို အလေးအနက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သဘာဝတရားကို ထိန်းသိမ်းရမည် ဆိုခြင်းထက် သဘာဝတရားက လူသားအတွက် အကျိုးအမြတ် များစရာ ဖန်တီးပေးထားသည့် အရှိတရား တစ်ခု ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် ထိန်းသိမ်းနေစရာ မလို ဟူ၍ ရှုမြင်ကြသည်။ သူတို့က ခေတ်သစ် နည်းပညာ တိုးတက်မှုကို လျစ်လျူရှုကြသည်။ ဗျူရိုကရေစီ ဆန်ဆန် အစဉ်အလာ လမ်းကြောင်းအတိုင်းသာ ခေတ်ကို သွားချင်ကြသည်။ သူတို့က နည်းပညာကို ပုံမှန် သွားလိုက်ပြီး ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးလိုက်လျှင် အကျိုးများလိမ့်မည်ဟု ရှုမြင် သုံးသပ်ကြသည်။ နည်းပညာကို တီထွင်ပြီး သဘာဝတရားကို ထိန်းချုပ်ခြင်းထက် သဘာဝတရားကို သူ့အတိုင်း ထားလိုက်ကာ နည်းပညာကို ထိန်းချုပ်ရန် သူတို့က ဆိုကြသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် နည်းပညာနှင့် စီးပွားရေးကို ဗဟိုပြုလာရာမှ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဗဟိုပြုဝါဒတစ်ရပ်ကို ထပ်မံ အဆိုပြုရတော့မည် ထင်ပါသည်။ လူတိုင်း သဘာဝတရားကြီး၏ ပျက်ယွင်းလာမှုများကို သတိပြုလာမိကြသည်။ ငလျင်၊ မုန်တိုင်း၊ ရေကြီးခြင်း စသည့် သဘာဝဘေးဒဏ်များကို လူသားတို့ ခံစားရမှုများက ကြိမ်ဖန်များစွာ ဖြစ်လာသည်။ ကမ္ဘာကြီးကို သဘာဝတရား ကြီးက ဒဏ်ခတ်ပြီဟု ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးသမားတွေက ဆိုကြသည်။ ဘာသာရေးသမားတွေကလည်း ကမ္ဘာကြီး ပျက်မည့်အချိန်တွေကို ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ရာ နိမိတ်ဖတ်လာကြသည်။ ရုပ်ရှင်ဗီဒီယိုများတွင်လည်း ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ရာ တင်ဆက်လာကြသည်။

သဘာဝတရားများကို လူသားတွေ အလွန်အကျွံခံစားကြသည်။ သဘာဝ တရားထဲမှ အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူ သုံးစွဲကြသည်။ နောက်ဆုံး သဘာဝတရား ထဲမှ ရင်းမြစ်များ ကုန်သွားလျှင် ကျွန်တော်တို့ မည်သို့ ရင်ဆိုင်ကြမည်နည်း။ တစ်ချိန်က 'ကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးလုနီးပြီလော' ဆိုသည့် စကား၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှု သည် စစ်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ယခု ကမ္ဘာ ပျက်ရန် အနေအထားသို့ ရောက်နေခြင်းသည် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးလာမှုများတွင် အခြေခံလာသည်။ ထို မျိုးသုဉ်းပျောက်ကွယ်သွားမည့် အရေးကို နည်းပညာက ကယ်တင်နိုင်ပါမည်လော။ ကျွန်တော်တို့ စောင့်ကြည့်ချိန် ရပါဦးမည်လော။

နည်းပညာ ပြဋ္ဌာန်းခံဝါဒ

ကားလ် မားစ် ဆိုသူက 'လေရဟတ် စွမ်းအင်နှင့် အတူ မြေရှင် ပဒေသရာဇ် စနစ် ပေါ်ထွန်းလာသည်။ ရေခဲခဲငွေ့ စွမ်းအင်နှင့်အတူ စက်မှုအရင်းရှင်စနစ် ပေါ်ထွန်းလာသည်' ဟူ၍ ကောက်ချက်ချဖူးသည်။ *(The Poverty of Philosophy, 1847)*

ကားလ် မားစ်က နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးလာမှုသည် လူမှုဘဝကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် လူမှုဘဝကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာတွင် များစွာ သက်ရောက်မှု ရှိကြောင်း လူသားတို့ လက်တွေ့ခံစား ကြုံတွေ့လာရသည့် အခါတွင် အယူအဆ နှစ်ရပ် ကွဲပြားသွားသည်။

- ◆ နည်းပညာကို တီထွင်သူက စိတ်ကြိုက် တီထွင်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ တီထွင်သူ အပေါ်တွင် နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန် ဆိုသည့် ရည်ရွယ်ချက် ရှိကောင်းမှ ရှိမည်။ တီထွင်သူသည် သူ တီထွင်ချင်သည့်အရာကို စိတ်ကြိုက် တီထွင်ခွင့် ရှိသည်။
- ◆ နည်းပညာကို လူ့ဘောင် ကောင်းကျိုး၊ လူသားဘဝ တိုးတက်မြင့်မားရေး အကျိုးအတွက် တီထွင်ရမည်။ နည်းပညာကို တီထွင်ရာတွင် နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးအားလုံးနှင့် ဆက်စပ် တွေးခေါ်နိုင်စွမ်း ရှိရမည်။ အပျက်ထက် အပြုသဘောဆောင်သော တီထွင်မှု ဖြစ်ရမည်ဟု တင်ပြလာကြသည်။

ဒုတိယ တင်ပြချက်သည် *(determinism)* သဘော သက်ရောက်နေပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လူသားသည် အပြဋ္ဌာန်းခံသဘော သက်ရောက်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိသဘောနှင့် လုပ်ဆောင်သည် ဖြစ်စေ နိုင်ငံနှင့် လူမျိုး၊ လူသားအားလုံး အကျိုးကို ကြည့်ရမည် ဆိုသည့်သဘော ဖြစ်သည်။

Determinism ကို *Hard determinism* နှင့် *Soft Determinism* ဟူ၍ နှစ်မျိုး ထပ်မံ ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ထို နှစ်မျိုးသည် တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး ဆန့်ကျင်ဘက် အသွင်ဖြင့် ရပ်တည်ကြသည်။

အကောင်း မြင်တတ်သူတွေက လူသားသည် ကိုယ်ပိုင် ဖန်တီးနိုင်စွမ်း (*free will*) နှင့် အပြဋ္ဌာန်းခံသဘော (*determinism*) နှစ်မျိုးစလုံး ရှိရမည်ဟု ဆိုသည်။ အဆိုးမြင်တတ်သူတွေကတော့ နှစ်ခုသည် တွဲမရှိနိုင်။ တစ်မျိုးသာ ရှိရမည်ဟု ဆိုကြသည်။ *Hard determinism* ဆိုသည်မှာ နည်းပညာသည် လူမှုရေးနှင့် သီးခြား ကင်းလွတ်နေရမည်။ တီထွင်သူအပေါ်တွင် ဖိစီးမှုနှင့် ဖိအားပေးမှုများ မရှိစေရ။ တီထွင်သူတွင် လွတ်လပ်ခွင့် ရှိရမည်။

Soft determinism ဆိုသည်မှာ အပြုသဘောဆောင်သည့် အတွေးအမြင် ဖြင့် လူ့ဘောင်၊ လူသား၊ နိုင်ငံတော်အတွက် တီထွင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ တီထွင်သူသည် တီထွင်မှုကိုသာ သိပြီး အကျိုးဆက်ကို သိချင်မှ သိမည်။ အကျိုးဆက်အတွက် ရလဒ် ကောင်းစေရန် အပြဋ္ဌာန်းခံ တီထွင်ခြင်းဖြင့် လူ့ဘောင် ကောင်းကျိုး ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။

နျူကလီးယားကို တီထွင်သူတွေက တီထွင်ကြသည်။ နျူကလီးယားကို မထိန်းချုပ်လျှင် လူသား အားလုံး ပျက်စီးသွားနိုင်ပါသည်။ နျူကလီးယား တီထွင်မှုကို ဟိရိုရှီးမား စမ်းသပ်မှုဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ချုပ်ငြိမ်းသွားသည် ဆိုစေ လူသားတို့ စိုးရိမ်စိတ်၊ ကြောက်စိတ်တွေကို လွန်ကဲစေခဲ့သည်။ နျူကလီးယားသည် မဆင်မခြင်သူတို့ လက်ချက်ဖြင့် ကမ္ဘာပျက်စေနိုင်သည်ကို လူသား အားလုံး လက်ခံကြလိမ့်မည် ထင်သည်။

သဘာဝတရားတွေ ပျက်သုဉ်းပြီး စွမ်းအင်များ ကုန်ခန်းလာသည့်ကာလတွင် နျူကလီးယားသည် အပြုသဘောဆောင်သည့်အသွင် ရောက်လာသည်။ နျူကလီးယား စွမ်းအင်ကို လောင်စာနှင့် စွမ်းအင်နေရာတွင် အစားထိုးခဲ့ကြသည်။

နျူကလီးယားကို မူလ တီထွင်သူသည် အပြုသဘောဆောင်ပြီး တီထွင်ခဲ့သလော၊ အပျက်သဘောဆောင်ပြီး တီထွင်ခဲ့သလော ခန့်မှန်းရ ခက်လှသည်။ သို့သော် တီထွင်မှုကို အပြုသဘော အနေဖြင့်လည်း သုံးနိုင်သည်။ အပျက်သဘောဖြင့်လည်း သုံးနိုင်သည်။ မည်သည့်လမ်းကို ရွေးချယ်ကြမည်နည်း။ တီထွင်မှုကို ပြဋ္ဌာန်းခံသင့်သလော၊ ပြဋ္ဌာန်းမှု မခံသင့်သလော၊ ပြဋ္ဌာန်းခံလိုက်ခြင်းဖြင့် ရလာမည် အကျိုးတရား၊ ပြဋ္ဌာန်းမခံခြင်းကြောင့် ရလာမည့် အကျိုးတရားများကို ဆက်စပ် စဉ်းစားရပေလိမ့်မည်။

နည်းပညာအရွေ့နှင့် နိုင်ငံရေးအပြောင်း

နည်းပညာကို လူတိုင်းသည် နေရာတိုင်းတွင် အသုံးပြုခွင့် ရလာခြင်းကြောင့် အဆင်ပြေမှု များစွာ ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ လုပ်အားကို လူအားမှသည် စက်အားဆီသို့ ကူးပြောင်းကြသည်။ စက်တွေကို လူဖြင့် ထိန်းချုပ်ရာမှ ကွန်ပျူတာဖြင့် ထိန်းချုပ်လာကြသည်။ လူအင်အား များစွာကို ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတွင် လျော့ချနိုင်ခြင်းကြောင့် လူတန်းစားနှင့် ဖိနှိပ်မှု ဆိုသည့် စနစ်တစ်ခုကိုပါ ပျောက်ကွယ်သွားစေနိုင်ခဲ့သည်။ အရင်းရှင်စနစ်၊ အစွန်းထွက်တန်ဖိုး စသည့် စကားအသုံးအနှုန်းများကို မမြင်မရသလောက် ဖြစ်ကုန်သည်။

အနာဂတ်တွင် ကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးမှုအား သိပ္ပံဝတ္ထုနှင့် ရုပ်ရှင်များထဲတွင် နည်းပညာကို အကြောင်းပြကြသည်။ လူသားတို့ တီထွင်မှုသည် လူသားတို့ကို ပျက်သုဉ်းစေမှု၏ တရားခံ ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု ဟောကိန်း ထုတ်ခဲ့ကြသည်။ ပြောင်းလဲမှုသည် တစ်ခုတည်း ပြောင်းလဲ၍ မရ။ လူမှုရေး ပြောင်းလဲမှု နောက်တွင် နိုင်ငံရေး အနေအထားက လိုက်ပြောင်းသည်။ နည်းပညာ တိုးတက် ပြောင်းလဲမှုအပေါ် သုံးသပ်ပြီး နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်လာရသည့်ခေတ် ဖြစ်လာသည်။

နည်းပညာသည် နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲကို အမှန်တကယ် ဖြစ်စေနိုင်သလော ကျွန်တော်တို့ ဆန်းစစ်သင့်ပြီ ဖြစ်သည်။

နည်းပညာ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပြီး လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်လာကြောင်း ပြောနိုင်ရန် ခက်ခဲပါသည်။

ထင်သာမြင်သာ ရှိစေရန် လက်တွေ့ မပြနိုင်သရွေ့ မည်သူမျှ လက်ခံနိုင်စရာ အကြောင်းလည်း မရှိပါ။ နည်းပညာကြောင့် လူနေမှုဘဝ တိုးတက်မြင့်မား လာကြောင်း အပေါ်ယံအားဖြင့် လက်ခံကောင်း လက်ခံနိုင်သော်လည်း နိုင်ငံရေးကိုပါ လိုက်လံ ပြောင်းလဲရကြောင်းကို လက်ခံနိုင်သူ နည်းသည်။

သို့သော် နည်းပညာ၏ တာဝန်ရှိမှုကိုတော့ လူသားတွေ လက်ခံလာကြ ရသည်။ ဥပမာ မုန်တိုင်းဘေးဒဏ် ခန့်မှန်းချက်ကို မိုးလေဝသ ပညာရှင်များ အချိန်မီ ထုတ်ပြန်ပေးနိုင်လျှင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအတွက် တာဝန်ရှိသူများ ဟု ဝေဖန် ပြစ်တင်လေ့ရှိကြသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်က ဗြိတိန်တွင် မုန်တိုင်းဒဏ် ကြိုတင် သတိပေးရန် ပျက်ကွက်မှုဖြင့် မိုးလေဝသ ပညာရှင်များကို ဝိုင်းပြီး အပြစ်တင်ကြသည်။ ပညာရှင်များကလည်း ကွန်ပျူတာတွေကို အကြောင်းပြ ကြသည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် သမ္မတ ရေဂင် လက်ထက်ကတည်းက *SDI (Strategic Defense Initiative)* အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းထားခဲ့သည်။ *SDI* အဖွဲ့သည် နည်းပညာနှင့် ဆက်စပ်သည့် နိုင်ငံရေးကို နည်းပညာ ယုတ္တိဗေဒ (*technical logic*) အရ လေ့လာ ဆန်းစစ်မှုပြုရန် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ နည်းပညာသည် နိုင်ငံရေးအား အဆုံးအဖြတ် ပေးနိုင်ကြောင်းကို အမေရိကန် စစ်ရေးဗျူဟာတစ်ရပ် အနေဖြင့် ထည့်သွင်း စဉ်းစားလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ လက်နက်သစ်များကို တီထွင်ခြင်းထက် ဗျူဟာဟောင်းများကို ပြန်လည် ဖော် ထုတ်ပြီး နိုင်ငံရေးအရ စစ်ခင်းရန် ကြိုးစားလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကားလ် ဖရက်ဒရစ် ဗွန် ပိုင်ဆက်ကာ ဆိုသူသည် ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဂျာမနီနိုင်ငံ၌ အနုမြူဗုံးကို တီထွင် ထုတ်လုပ်ရခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဤသို့ ရေးဖူးသည်။

“ထိုစဉ်က (၁၉၃၉) ကျွန်တော်တို့ ရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာကို ယုတ္တိ ဗေဒ နည်းကျကျ ဆင်ခြင် သုံးသပ်ရလျှင် အနုမြူဗုံးကို ပိုင်ဆိုင်နေခြင်း ဖြစ် သည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတွင် ထိုဗုံး ပိုင်ဆိုင်နေကြောင်းကိုလည်း လူအတော် များများ သိကြသည်။ သမိုင်းတွင် လက်နက်ကြီးများ ပိုင်ဆိုင်နိုင်မှုနှင့် ထိုပိုင် ဆိုင်မှုကြောင့် ဖြစ်တည်လာသည့် *power system* သဘောတရားကို နားလည် ကြမည် ထင်ပါသည်။ ထို သဘောတရားကြောင့်ပင် ကျွန်တော်တို့ကလည်း အနုမြူဗုံးကို တီထွင် ထုတ်လုပ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။

နိုင်ငံရေးအရ နည်းပညာကို အသုံးချခဲ့ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ မငြင်းနိုင်ပေ။ အမေရိကန်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကို အဆုံးသတ်ပေးမည့် ဗုံးတစ်လုံးကို ဂျပန်နိုင်ငံ ဟိရိုရှီးမားမြို့ပေါ်တွင် သွားချလိုက်ခြင်းဖြင့် သူ့ *power system* ကို ထုတ်ဖော် ပြသ ခြိမ်းခြောက်ခဲ့ခြင်းသည် သမိုင်းဝင် မှတ်တမ်းတင်စရာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

နည်းပညာသည် အမြဲတိုးတက် ပြောင်းလဲနေမည်မှာ အမှန် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသက်သက်၊ နည်းပညာသက်သက် ခွဲခြားနိုင်သော ခေတ် မဟုတ်တော့ပါ။ နည်းပညာ ပြောင်းလဲမှုနောက်ကို နိုင်ငံရေးက လိုက်ကောင်း လိုက်ရ ပါလိမ့်မည်။ ပြောင်းလဲမှုကို မဆုပ်ကိုင်နိုင်လျှင်၊ သဘောမပေါက်လျှင်၊ အသုံး မချတတ်လျှင် နောက်ကျန်နေခဲ့မည်သာ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးအရ “Change” ဆိုသည့် သဘောတရားကို လက်ခံနိုင်စေရန် နည်းပညာ၏ “Change” များ ကိုလည်း နိုင်ငံရေးသမားများ မျက်ခြည်ဖြတ်ထားနိုင်သည့်ခေတ် မဟုတ်ကြောင်းကို သဘောပေါက်ထားသင့်ပါသည်။

နည်းပညာကို နားလည်ကြည့်ခြင်း

နည်းပညာ (Technology) ဆိုသည်မှာ လက်နက်ကိရိယာ (Tools) များကို ဖန်တီးခြင်း၊ အသုံးချခြင်းနှင့် ထိုသို့ အသုံးချနိုင်ရန်အတွက် ကြံဆခြင်း၊ တစ်ခုခုကို ပြေလည်စေရန် ဖြေရှင်းခြင်း ဆိုသည့်သဘော ဆောင်ပါသည်။

Technology ဆိုသည့် စကားလုံးသည် ဂရိဘာသာစကား "technologia" မှ ဆင်းသက်လာပြီး အဓိပ္ပာယ်မှာ 'အတတ်ပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ လက်မှုပညာ' ဟူသည့် အနေဖြင့် မူလက သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ Technology ကို သူ့ချည်း သက်သက် မသုံး။ တွဲလုံး အနေဖြင့် သုံးကြသည်။ ဥပမာ construction technology, medical technology, information technology စသည်ဖြင့် တွဲသုံးလေ့ ရှိကြသည်။

နည်းပညာဟု ခေါ်ခေါ်၊ Tool ဟု ပြောပြော လူသားသည် မိမိနှင့် မိမိပတ်ဝန်းကျင် ကောင်းကျိုးအတွက် အသုံးချနိုင်ရန် တီထွင် ကြံဆခဲ့ကြသည်။ မီးကို ထိန်းချုပ် သုံးစွဲနိုင်စေရန် တီထွင် ကြံဆလာရာမှ လူသားအတွက် ယဉ်ကျေးစေမည့် သဘောတရားများ တောက်လျှောက် နောက်က လိုက်ပါလာသည်။ ဘီးကို တီထွင်လာနိုင်ခြင်းကလည်း မီးကို တီထွင်နိုင်သည့်နည်းတူ လူသားတို့ မြေကြောကို ရှုံ့စေနိုင်သဖြင့် အရေးပါခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း ပုံနှိပ်စက်၊ တယ်လီဖုန်း၊ အင်တာနက် အဆင့်ဆင့် တီထွင်လာနိုင်မှုများက နည်းပညာဖြင့် လူသားဘဝကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များစွာ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ နည်းပညာကို လူသားသည် အေးချမ်းစွာ ခံစားရန် ကြံဆခဲ့ကြသော်လည်း အဖျက်သဘော

ဆောင်သည့် လက်နက်များ၊ အင်္ကျီများကိုပါ ဆင့်ပွား တီထွင်ခဲ့ကြသဖြင့် အပြုထက် အဖျက်လွန်ကဲသော တီထွင်မှုများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။

နည်းပညာသည် လူ့ဘောင်ကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု များစွာ ရှိသည်။ နည်းပညာကြောင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သွားသည်လည်း ရှိသည်။ ယနေ့ ဂလိုဘယ် စီးပွားရေးစနစ် ဖြစ်ထွန်းလာခြင်းသည် နည်းပညာ အထောက်အကူ ကြောင့်ဖြစ်သည်။ လူသားပေါင်းများစွာ၊ အချိန်ပေါင်းများစွာ ချဲ့လာနိုင်သည့် ခေတ် ဖြစ်လာသဖြင့် လူသားတွင် အားချိန်၊ နားချိန်တွေလည်း ပိုပြီးများ လာသည်။

လူသားသည် နည်းပညာကို အကျိုးပြုရန် လုပ်ဆောင်လာရင်း အပျက် သဘောဆောင်သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လေထု၊ မြေထု၊ ရေထုကိုပါ ညစ်ညမ်း ဖျက်ဆီးမှုများ ဖြစ်လာစေသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် နည်း ပညာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေ ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်လာ ရသည်။ လူသားတို့ အစဉ်အလာ လက်ခံကျင့်သုံးလာကြသည့် စံများမှာလည်း နည်းပညာကြောင့် ပြန်လည် စဉ်းစားစရာတွေ ဖြစ်လာသည်။

နည်းပညာကြောင့် လူသားဘဝသည် တိုးတက်မည်လော၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံး တော့မည်လော ဆိုသည်ကိုလည်း ဆန်းစစ်ကြည့်လာကြသည်။ နည်းပညာကို ကျယ်ပြန့်စွာ သုံးစွဲလာခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး *Neo-Luddism* နှင့် *Anarcho-primitivism* ဝါဒများဖြင့် ဝေဖန် တိုက်ခိုက်လာကြသည်။ အလားတူပင် နည်း ပညာကို ထောက်ခံ အားပေးသူတွေကလည်း *Transhumanism* နှင့် *Techoprogressivism* လှုပ်ရှားမှုများဖြင့် တန်ပြန်ထိုးနှက်ကြသည်။ အပြုနှင့် အပျက် သဘောကို လွန်ကဲစွာ စဉ်းစားရင်း အပြန်အလှန် ထိုးနှက် ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အဖြေကား မတွေ့နိုင်သေး။ အပျက်ကို တွေးရင်း အပြု သံသရာထဲမှ မည်သူမျှ ရုန်းထွက်မရအောင် ဖြစ်နေသေးသည်။

Technology ဆိုသည့် ဝေါဟာရအပေါ် အသုံးအနှုန်းသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ အတွင်း ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ ၂၀ ရာစု မတိုင်မီက ထို ဝေါဟာရကို အင်္ဂလိပ် ဝေါဟာရအတွင်း သုံးစွဲခြင်း မတွင်ကျယ်ခဲ့ပေ။ ပညာ ရေးနှင့် အနုပညာလောကအတွင်းလောက်သာ ထိုစကားလုံးကို အသုံးပြုခဲ့ကြ သည်။ *Technical education* အနေဖြင့် အသုံးများကြသည်။ မက်ဆာချူး ဆက် နည်းပညာ တက္ကသိုလ်တွင် ၂၀၁၅ ပြဋ္ဌာန်းချက်၌ ထည့်သွင်း သုံးစွဲခဲ့

mgjoe.com

ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၂၀ ရာစု နောက်ပိုင်းတွင် ဒုတိယ စက်မှုခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေးနှင့်အတူ 'နည်းပညာ' ဆိုသည့် စကားသည် ရေပန်းစားလာသည်။

၁၉၃၀ ဝန်းကျင်တွင် နည်းပညာကို ကုန်ထုတ် လုပ်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ယှဉ်တွဲ မြင်လာရာမှ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၏ အနုပညာတစ်ရပ် အနေဖြင့် ယှဉ်တွဲ ရှုမြင်လာကြသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန် လူမှုဗေဒ ပညာရှင် ရိဒ်ဘိန်းက 'နည်းပညာတွင် ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ စက်များ၊ အသုံးအဆောင်၊ လက်နက်၊ အိမ်သုံးပစ္စည်း၊ လူသုံးပစ္စည်း၊ အဝတ်အစား၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်စပ်သည့် ပစ္စည်း အားလုံး ပါဝင်ပြီး ထိုပစ္စည်းများဖြင့် လူသားတို့ အသုံးဝင်မှုကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်' ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုခဲ့ပါသည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် နည်းပညာ ဆိုသည်မှာ *application* သဘောဆောင်လာသည်။ လက်တွေ့ အသုံးချခြင်း၊ လက်တွေ့အသုံးချနိုင်ရန် ပရိဂရမ်တစ်ခုအနေဖြင့် သတ်မှတ်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။ နည်းပညာသည် လူသားတို့ကြားတွင် ကာခြားထားမှုများကို ဖြိုဖျက်ရန်၊ လူသားတို့ အကာအရံ အတားအဆီးမဲ့ ကူးလူး ဆက်ဆံနိုင်ရန် ဆိုသည့်အသွင် ဆောင်လာသည်။ ကွန်ပျူတာနှင့် အင်တာနက်သည် လူသားတို့အပေါ် အထောက်အကူ ပြုထားသဖြင့် နည်းပညာ ဆိုသည်မှာ ပုံစံခွက်ထဲမှ ရုန်းထွက်သွားခဲ့ရသည်။

နည်းပညာသည် အရာရာနှင့် ဆက်စပ်နေသဖြင့် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးတို့နှင့် ဘက်စုံ ပေါင်းစည်းနိုင်မှသာလျှင် နည်းပညာကို အဓိပ္ပာယ် ဖော်ဆောင်ရသည်မှာ ပြီးပြည့်စုံလာသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကြောက်ပြီး ရှောင်မည်လော၊ ရင်ဆိုင်ပြီး ယဉ်ပါးအောင် လုပ်မည်လော ဆုံးဖြတ်ရပေတော့မည်။

နည်းပညာ ကွာဟချက် မည်သူ့အတွက် ဆင်ခြင်

လူတစ်ဦးချင်းအလိုက်၊ အိမ်ထောင်စုအလိုက်၊ လုပ်ငန်းအလိုက်၊ ဒေသအလိုက် အိုင်စီတီကို ရယူသုံးစွဲနိုင်ခွင့်၊ အင်တာနက် သုံးစွဲနိုင်ခွင့် ကွာဟချက်ကို *Digital Divide (DD)* ဟု ခေါ်ပါသည်။ *DD* ဖြစ်ရန် အသုံးခံပစ္စည်း ရှိရုံဖြင့် မပြီး၊ သုံးနိုင်စွမ်း ရှိသည့် ပြည်သူများ (*digital citizen*) ရှိရန်လည်း လိုအပ်သည်။ နိုင်ငံများတွင် လူမျိုးစုအလိုက်၊ ဝင်ငွေအလိုက်၊ ကျားမ ကွဲပြားမှုအလိုက်၊ နေရာ ဒေသ ကွဲပြားမှုအလိုက် အသိပညာနှင့် အိုင်စီတီ ရရှိနိုင်မှု ကွာခြားတတ်ပါသည်။ *DD* သည် နိုင်ငံအလိုက် ကမ္ဘာ့အဆင့်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်လည်း အင်တာနက်နှင့် အိုင်စီတီ ရရှိမှုတို့အပေါ် မူတည်ပြီး ကွာခြားနိုင်ပါသည်။ ယင်းကို *GDD (global digital divide)* ဟု ခေါ်သည်။

အိုင်စီတီကို ရယူ သုံးစွဲနိုင်မှု ကွာဟချက်သည် ခေတ်ကြီး မည်မျှတိုးတက်သည် ဆိုစေ ကြီးမားနေသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။ အိုင်စီတီကို လူတိုင်း သုံးစွဲခွင့် ရရန် ဖန်တီးပေးခြင်းသည် ပညာရေးအတွက်သာမက စီးပွားရေးအတွက်ပါ အားလုံးကို လမ်းဖွင့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အင်တာနက် သုံးစွဲနိုင်ခွင့်ကို လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်းသည် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ စီးပွားရေးကို သာမက စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ခရီးသွားလာရေး၊ လက်မှုပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့ကိုလည်း များစွာ အထောက်အကူပြုကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် *DD* ဖြစ်ခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်းသည် ပညာရှင်များ၊ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ ပေါ်လစီ ရေးဆွဲသူများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ပါသည်။ စစ်မှန်သော စာရင်းဇယားများ ရရှိမှသာ 'အရှိ'နှင့် 'မရှိ' ကွာဟချက်ကို အတိအကျ

ဖော်ဆောင်နိုင်မည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ စာရင်းလိမ်၊ စာရင်းမှား၊ လုပ်ကြံ မှုသား စာရင်းဇယားများဖြင့် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ လူနေမှု အဆင့်အတန်းနှင့် DD ကို တိုင်းတာနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ DD ကို တိုင်းတာရာတွင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ GDP ကလည်း အိုင်စီတီအပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိနိုင်ကြောင်း သတိပြုသင့် ပါသည်။

DD ဖြစ်ရခြင်းသည် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ အိုင်စီတီဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ လိုအပ်သလောက် တိုင်းပြည်က ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင် လျှင် ကွာဟချက် နည်းတတ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ နည်းပညာက ရပ်တန့်မနေ။ အရှိန်ဖြင့် တိုးတက်နေသည်။ ခေတ်ကို ဆွဲထား၍ မရ။ ပြည်သူ ကို မျက်စိ၊ နား ပိတ်ထား၍ မရ။ အတိုးတက်ဆုံးတိုင်းပြည်သည် အိုင်စီတီကို လမ်းဖွင့်အပေးနိုင်ဆုံး ဖြစ်သည်ဟု မက်ဆာချူးဆက်တက္ကသိုလ်မှ DD ကွာဟ ချက်များကို လေ့လာနေသည့် ဒေါက်တာ စတီဗင် ဝိုက်က ပြောကြားထား သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ဒေါက်တာဝိုက်တို့က သုတေသနပြုရာတွင် နိုင်ငံအလိုက် သုံးမျိုးခွဲခြား လေ့လာကြောင်း တွေ့ရသည်။ လူဦးရေ ၁၀၀ တွင် ကွန်ပျူတာ အသုံးပြုနိုင်မှု အနေအထား၊ လူ ၁၀၀ တွင် အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်မှု အနေအထား၊ လူ တစ်ဦးလျှင် အင်တာနက် bandwidth ရရှိနိုင်မှု အနေအထား ဟူ၍ သုံးမျိုး ခွဲခြား လေ့လာခဲ့သည်။ ရလဒ်မှာ GDD သည် အလွှာ လေးလွှာ ရှိသည့် အနက် နှစ်လွှာအပေါ်တွင်သာ အများဆုံး သက်ရောက်မှု ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အဓိက DD ဖြစ်ရခြင်း ပြဿနာမှာ ဆင်းရဲ-ချမ်းသာ ကွာဟချက် ကြောင့် ဖြစ်ရခြင်း၊ အရှိ-မရှိ ကွာဟချက်ကြောင့် ဖြစ်ရခြင်းတို့ကြောင့်သာ ဟု လေ့လာ သုံးသပ်ကြသည်။

ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သည့် နိုင်ငံများသည် ပထမအလွှာတွင် ရှိသည့် နိုင်ငံများ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုပထမအလွှာတွင် ရှိသည့် နိုင်ငံပေါင်းမှာ အမေရိကန် နိုင်ငံကဲ့သို့ အင်တာနက် access နှင့် bandwidth များကို ရယူ သုံးစွဲနေ သော်လည်း ၁၈ နိုင်ငံထက် မပိုကြောင်း တွေ့ရသည်။ ပထမအလွှာ၏ ထိပ် ဆုံးတွင် ရှိနေသော နိုင်ငံများမှာ ဂျပေကာ၊ အင်တီကာ၊ အက်စ်တိုးနီးယား၊ ဟန်ဂေရီ၊ ဆလိုဗက်သမ္မတနိုင်ငံ၊ အာဂျင်တီးနား၊ ဘာဘေဒို့စ်၊ ချီလီ၊ လက်ဗီးယား၊ လစ်သူရေးနီးယား၊ ကာတာ၊ ဆလိုဗေးနီးယားနှင့် အာရပ်စော်ဘွားနိုင်ငံများ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုနိုင်ငံများသည် DD ဖြစ်မှု အနည်းဆုံး နိုင်ငံ

များဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ ထိုနိုင်ငံများသည် GDP အရ ကောင်းသည့် နိုင်ငံများ ဖြစ်သကဲ့သို့ အင်တာနက် ရယူ သုံးစွဲနိုင်မှုကို အကောင်းဆုံး စီစဉ်ပေးထား နိုင်သည့် နိုင်ငံများ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

အလွှာ လေးလွှာတွင် ထိပ်ဆုံးအလွှာနှင့် အောက်ဆုံးအလွှာတို့၏ ကွာဟ ချက်သည် အလွန်ကြီးမားသည်။ နိုင်ငံအလိုက် ကွန်ပျူတာ သုံးစွဲနိုင်မှုမှာ ဝင် ငွေအလိုက် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ၆၃ ဆ ကွာခြားကြောင်း တွေ့ရသည်။ အင်တာ နက် သုံးစွဲနိုင်မှုက ၄၂ ဆ၊ bandwidth ကွာခြားချက်မှာ အဆပေါင်း ၂၅၀၀၀ ဖြစ်နေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာဆိုရိုးစကားတွင် 'ပညာ သမာ အာဘာ နိတ္ထိ' ဟူ၍ ရှိပါသည်။ အင်္ဂလိပ်လိုလည်း "Knowledge is Power" ဟူ၍ ရှိသည်။ အသိပညာ ဗဟုသုတ ရရှိစေရန် အကန့်အသတ် လုပ်ခြင်း၊ ပိတ်ပင်ခြင်းသည် စွမ်းအား တစ်ခုခု ဖြစ်စေရန် ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်းသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ DD ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းတရားသည် အဖွင့်နှင့် အပိတ် နှစ်မျိုးတွင် အပိတ်ကြောင့်သာ ဖြစ်ရသည်က များသည်။ တရုတ်ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်က တံခါးတွေကို ဖွင့်လိုက်ပါ။ ဖုန်ဝင်တာ မကြောက်ပါနှင့်၊ အလင်းရောင် ရပါလိမ့်မည်၊ လေ ကောင်းလေသန့် ရပါလိမ့်မည် ဆိုသည့် စကားသည် DD အတွက် မှတ်သား စရာ ကောင်းသော စကားတစ်ခွန်း ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။

နည်းပညာ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်ခွင့်

ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုသည်မှာ 'ကိုယ်က ကျင့်ရသည့် တရား' ဟူ၍ ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးမှ မိန့်ကြားသွားခဲ့ဖူးသည်ကို နားထဲတွင် စွဲနေပါသည်။ ကိုယ်တိုင် ကျင့်ရမည့် တရား ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း၊ မည်သည့်တရားကို ကျင့်သုံးကြမည်နည်း။ အိုင်စီတီတွင် ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ စံပြဿနာများကို လွဲမှားစွာ ခံယူ ကျင့်သုံးနေမှုများ ရှိနေပြီလား စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာသည်။

လုပ်ငန်းနယ်ပယ်တိုင်းတွင် ကိုယ်ကျင့်တရား ဆိုသည်ကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးတတ်ကြပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့်တရားသည် နယ်ပယ်အသီးသီးကို လိုက်၍ ကွာခြားတတ်သော်လည်း အခြေခံအားဖြင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ကျင့်တရားကို မြန်မာအဘိဓာန်တွင် 'ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး စောင့်စည်းမှု' ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုပါသည်။ Merriam-Webster online dictionary တွင်-

"The discipline dealing with what is good and bad and with moral duty and obligation."

"The principles of conduct governing an individual or a group."

ဟူ၍ နှစ်မျိုး ဖွင့်ဆိုပြပါသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ 'အဆိုး အကောင်း နှစ်မျိုးကို ခွဲခြားနိုင်ရမည်။ တာဝန်ဝတ္တရားတစ်ခု အနေဖြင့် လိုက်နာကျင့်ကြံနိုင်ရမည်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အခြား ဖွင့်ဆိုချက် တစ်ခုကတော့ 'လူတစ်ဦးချင်း သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည့် အခြေခံ သဘောတရား' ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုပါသည်။

ဤနေရာတွင် ကိုယ်ကျင့်တရားကို သရုပ်ခွဲပါက -

- ◆ အကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြားနိုင်ခြင်း၊
- ◆ လူ့ဘောင်က လက်ခံနိုင်သည့် စံများအတိုင်း ကျင့်သုံးခြင်း

ဟူ၍ နှစ်ပိုင်း ကွဲသွားပါသည်။ ပိုင်းဖြတ်ဝေဖန်နိုင်စွမ်း ရှိခြင်းနှင့် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်ကို သိခြင်းတို့သည် ကိုယ်ကျင့်တရားတွင် အဓိကကျသည့် စံများ ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုရမည် ဖြစ်သည်။

ယနေ့ခေတ် လူငယ်တိုင်း၏ စိတ်ထဲတွင် ဘွဲ့ရပြီးသည်နှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်မည်၊ အိုင်စီတီ တစ်ခုခု ပိုင်နိုင်လျှင် အလုပ်အတွက် ခိုင်မည် ဟူ၍ စိတ်ထဲတွင် ထင်မြင် ယူဆကြသည်။ အိုင်စီတီကို ထွက်ပေါက်တစ်ခု အနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အတော်များများ ကျင့်သုံးကြသော်လည်း အိုင်စီတီဆိုင်ရာ ကိုယ်ကျင့်တရားကိုတော့ သင်ကြားပေးမှုများ နည်းကြသည်။ ကျောင်းများတွင် ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိ၊ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် အိုင်စီတီကို တတ်လာ၊ စံကိုမသိ၊ လိုက်နာ ကျင့်သုံးမှု မရှိသဖြင့် အနာဂတ် အိုင်စီတီအရေးမှာ မျောက်အုန်းသီး ရသလို လူငယ်များ လက်ထဲတွင် ရင်လေးစရာ ဖြစ်လာပြီလား စဉ်းစားစရာ ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ကျင့်တရားကို မသိ၊ အဆိုး အကောင်းကို မခွဲခြားတတ်သဖြင့် ခေတ်သစ် အိုင်စီတီတွင် မသမာမှုများ၊ ဖောက်ထွင်း ဝင်ရောက်မှုများ၊ မတော်မတရား စိတ်ဖြင့် နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးမှုများ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုများလာခြင်းသည် အိုင်စီတီတွင် ကိုယ်ကျင့်တရားများ ခေါင်းပါးလာခြင်းကြောင့်ဟု ယူဆစရာ ဖြစ်လာသည်။

အမျိုးသား ကိုယ်ကျင့်တရား အစသည် 'ပြည်သူ့နီတိ' ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူ့ နီတိကို ကျောင်း မနေမီ မိဘရင်ခွင်မှာ ကတည်းက လိုက်နာရမည်။ ပြည်သူ့နီတိကို သိသော မိဘများရင်ခွင်မှ ထွက်လာသည့် ကလေးသည် ကျောင်းတွင် ယဉ်ကျေးမည်။ ကျောင်းတွင် ပြည်သူ့နီတိကို သင်မှ ထိုကျောင်းသားသည် ယဉ်ကျေးပြီး ကိုယ်ကျင့်တရားကို စောင့်ထိန်းတတ်မည်။ အဆိုးအကောင်း ဝေဖန် ပိုင်းခြားတတ်သည့် ဉာဏ်ကို ကျွန်တော်တို့ စာသင်ကျောင်းများတွင် အခြေခံပေးလိုက်ရမည် ဖြစ်သည်။ အခြေခံ ရှိမှ အခြေခိုင်မည်။ ပညာရေးဌာနမှ ဆရာကြီးတစ်ဦးက 'အခြေခံပညာ ဆိုသည်မှာ ပညာ အခြေခံသည်' ဆိုသည့် စကားကလည်း မှတ်သားစရာကောင်းပါသည်။ ကိုယ်ကျင့်